

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE CONVERSATION WITH MY LIFE SPACE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts Education
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต
โดย	นายกนกพล สมเชื้อ
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ

คณะกรรมการประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

	คณบดีคณะกรรมการประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กัญจนา คำโสภี)	

656120006 : ทักษะศิลปศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต

นาย กนกพล สมเชื้อ: บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชญ์ สุภานิมิตร

ปัจจุบันทุกสรรพสิ่งในโลกล้วนเกิดการเปลี่ยนแปลง ก้าวผ่านและเคลื่อนไหวไปอย่างรวดเร็ว ทุกสิ่งเกิดขึ้น ตั้งอยู่และเปลี่ยนแปลงไปเป็นวัฏจักรแห่งความเป็นจริงของธรรมชาติ ชีวิตในแต่ละวันของผู้สร้างสรรค์เคลื่อนไปตามสถานการณ์ สถานที่และสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เข้ามาทำให้ ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้พลังสติและพลังปัญญา เผชิญกับเรื่องราวเหล่านี้ให้ได้อย่างเป็นปกติ เพื่อเป็นที่พึ่งให้แก่ตนเองด้วยกระบวนการทางศิลปะ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือฝึกสติและสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้

“บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” จึงเป็นผลงานที่ถ่ายทอดความงดงาม ความสุขสงบ และคุณค่าของธรรมชาติ ผ่านการสังเกตรับรู้ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของความบริสุทธิ์จากธรรมชาติลงบนกระดาษเยื่อไม้ วาดถ่ายทอดภาพกลุ่มต้นไม้ที่เรียงยาวสูงชะลูดขึ้นไปหาแสงในการดำรงชีวิต ออกมาเป็น เส้น รูปร่าง พื้นที่ว่างและจังหวะของแสงที่ตกกระทบ ตามจังหวะของต้นไม้ในธรรมชาติ ประกอบด้วยการสร้างสรรคงานศิลปะเป็นรูปธรรมและในด้านนามธรรมคือการสะท้อนความรู้สึก ความสงบสันโดษของตนเอง ท่ามกลางพื้นที่ธรรมชาติจากผืนป่าของเทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่บ้านเกิด โดยผ่านกระบวนการทำงานศิลปะที่รับรู้ได้ถึงธรรมชาติภายในตนเอง โดยถ่ายทอดเป็นภาพทิวทัศน์จากมุมมองที่พบเห็น เพื่อถ่ายทอดมุมมองและสื่อสารความรู้สึกของการได้กลับมารับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อมรอบบ้านเกิด ส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึก ออกจากสภาพความวุ่นวายของความเป็นอยู่ทางสังคมชั่วคราว เช่น การสังเกตแสงและเงาที่ตกกระทบบนต้นไม้ในแต่ละช่วงเวลา สร้างบรรยากาศแห่งความสงบ เรียบง่ายและขบขันให้เห็นพลังงานของชีวิตผ่านการเน้นพื้นที่ที่เป็นแสงสว่าง โดยเลือกและลดตัดทอนรายละเอียดต่าง ๆ ออกไป เพื่อให้เห็นถึงจังหวะน้ำหนักของการทับซ้อนกันของพื้นที่ว่างในธรรมชาติซึ่งสัมพันธ์กันกับพื้นที่ทางความรู้สึกนึกคิดออกมาในรูปแบบจิตรกรรมกึ่งนามธรรม โดยเสนอผ่านงานเทคนิคจิตรกรรมสีเข้ม่าซึ่งเป็นวัสดุในการทำงานที่มาจากธรรมชาติแท้บริสุทธิ์ โดยต้องการความเป็นหนึ่งเดียวกันของธรรมชาติและศิลปะ

656120006 : Major Visual Arts Education

Keyword : THE CONVERSATION WITH MY LIFE SPACE

MR. Kanokpon SOMCHUA : THE CONVERSATION WITH MY LIFE SPACE Thesis
advisor : Emeritus Professor Pishnu Supanimit

In today's world, everything is quickly undergoing change, passing, and moving forward. In the cycle of life, change is a constant; we are born, live our lives, and transform according to the natural order.

My daily life is always evolving due to different situations, locations, and circumstances. These changes encourage me to be mindful and apply my wisdom to effectively navigate and confront them, often through the process of creating art. Art has become a medium for meditation and a reflection of my learning experiences.

"The Conversation with my Life Space" is a series of art pieces that reflect my emotions, sense of peace, and solitude amidst the natural forests of my hometown, the Khao Luang mountain range in Nakhon Sri Thammarat province. From my perspective, the landscape conveys my awareness and self-reflection during my artistic process, which helps to clarify my innate character. My observations of light and shadow throughout the day create a serene atmosphere and highlight the vitality present within illuminated areas. I intentionally select and minimize details to illustrate the overlapping spaces found in nature, which resonate with my thoughts and state of mind. I employ a soot color technique to produce a collection of semi-abstract artworks, comprising five pieces.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณ คุณแม่ניתยา วงศ์มาสาและคุณพ่อโกวิทย์ สมเชื้อ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด ผู้เสียสละกำลังกาย พร้อมเป็นผู้ให้กำลังใจ กำลังใจ และสติปัญญาแก่ผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณญาติทั้งหลายของผู้สร้างสรรค์ ผู้สั่งสอนและสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาเล่าเรียนของผู้สร้างสรรค์และด้านอื่นๆ

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณ อาจารย์หริณทร์รัตน์ มะลิตพิพย์ ผู้เป็นครูคนแรกในการสอนศิลปะของผู้สร้างสรรค์ตั้งแต่ตอนเด็กทำให้ผู้สร้างสรรค์รักในศิลปะ

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชำนาญ นาคินทร์ ผู้สั่งสอนและผลักดันให้ผู้สร้างสรรค์เรียนศิลปะและทำงานศิลปะอย่างจริงจัง

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ ศุภนิมิตรอาจารย์ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทองและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ รวมถึงคณาจารย์ในภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษาทุกท่าน ที่มอบวิชา ความรู้ และทัศนคติในการสร้างสรรค์ศิลปะ

ผู้สร้างสรรค์ขอขอบคุณเพื่อนๆของผู้สร้างสรรค์ที่ให้การปรึกษาแนะนำและความช่วยเหลือเกื้อกูลการทำงานศิลปะ

กนกพล สมเชื้อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
1.3 แนวคิดการสร้างสรรค์.....	4
1.4 สมมุติฐานของการสร้างสรรค์.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	6
1.7 ขั้นตอนของการสร้างสรรค์.....	6
1.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ	7
1.9 วิธีการสร้างสรรค์	8
1.10 แหล่งข้อมูล.....	8
1.11 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์.....	8
1.12 งบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงาน	9
1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 ที่มาและแรงบันดาลใจ	10

1. อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลต่อแนวความคิด	11
1.1 ประสบการณ์ตรงจากการลงพื้นที่จริง	11
1.2 บทความเกี่ยวกับศิลปะภาวนา	13
1.3 บทความเกี่ยวข้องกับ จริยศิลป์ ศิลปะเพื่อการเรียนรู้ภายใน.....	14
1.4 บทความเกี่ยวกับพุทธปัญญาการพัฒนาตนเองในปรัชญาเซน.....	14
1.5 บทความเกี่ยวข้องกับการบันทึกธรรมชาติและชีวิต.....	15
2. อิทธิพลทางด้านรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์.....	16
2.1 รูปแบบศิลปะลัทธินามธรรม.....	16
2.2 รูปแบบศิลปะลัทธิศิลปะมินิมอลอาร์ต.....	16
2.3 เทคนิคด้านจิตรกรรม	17
2.4 เทคนิคด้านวัสดุกระดาษเยื่อไฟ.....	17
3. อิทธิพลทางศิลปกรรม.....	19
3.1 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน สมบูรณ์ หอมเทียนทอง.....	19
3.2 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน โชคชัย ตักโพธิ์.....	21
3.3 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน พีท มงเดรียน (Piet Mondrian).....	24
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานการสร้างสรรค์.....	28
3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	28
3.2 รูปแบบของการสร้างสรรค์.....	28
3.3 วิธีการดำเนินงาน.....	32
3.4 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำงาน.....	32
3.5 ขั้นตอนขยายภาพผลงาน.....	32
3.6 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสร้างสรรค์.....	32
3.7 เทคนิค ขั้นตอนและกระบวนการ.....	33
3.8 กระบวนการทำงานผลงาน.....	37

3.9 ผลงานวิทยานิพนธ์	41
บทที่ 4 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์	46
4.1 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก	46
4.2 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	55
4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	61
สรุปผลงานวิทยานิพนธ์.....	66
บทที่ 5 สรุป.....	63
สรุปการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	63
อภิปราย	64
ข้อเสนอแนะ	65
รายการอ้างอิง.....	66
ประวัติผู้เขียน.....	68

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	7
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์.....	26

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 เชียงเขาหลวงจังหวัดนครศรีธรรมราช	11
ภาพที่ 2 บรรยากาศร่มเงาต้นไม้	12
ภาพที่ 3 แสงแดดที่ตกกระทบกับต้นไม้	12
ภาพที่ 4 แสงแดดที่ตกกระทบกับต้นไม้	13
ภาพที่ 5 อาจารย์สุพรรณ พรหมเสน” ผู้ก่อตั้งช่างกระดาศเวฬุวัน	19
ภาพที่ 6 “Untitled” Ink and Acrylic on canvas (2019).....	20
ภาพที่ 7 โชคชัย ตักโพธิ์. ผาพยนต์. สีน้ำบนกระดาศ. 55x76 ซม. ปี 2549.....	23
ภาพที่ 8 โชคชัย ตักโพธิ์. เดินจงกรม. เกรยอง. 54x75 ซม. ปี 2543	23
ภาพที่ 9 Piet Mondrian, Gray Tree, 1911	25
ภาพที่ 10 ลงพื้นที่ร่างภาพสวนป่า.....	33
ภาพที่ 11 ลงพื้นที่ร่างภาพเขาหลวง	33
ภาพที่ 12 ภาพร่างภาพสวนป่า.....	34
ภาพที่ 13 ภาพร่างภาพสวนป่า.....	34
ภาพที่ 14 ภาพร่างชิ้นที่ 1.....	35
ภาพที่ 15 ภาพร่างชิ้นที่ 2.....	35
ภาพที่ 16 ภาพร่างชิ้นที่ 3.....	35
ภาพที่ 17 ภาพร่างชิ้นที่ 4.....	36
ภาพที่ 18 ภาพร่างชิ้นที่ 5.....	36
ภาพที่ 19 ภาพร่างชิ้นที่ 6.....	36
ภาพที่ 20 ภาพการเผาเขม่า.....	37
ภาพที่ 21 การดักจับควันเขม่า.....	38

ภาพที่ 22 ภาพชุดผงเขม่า.....	38
ภาพที่ 23 ภาพชุดเขม่าลงในโกร่ง.....	39
ภาพที่ 24 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 7.....	39
ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 8.....	39
ภาพที่ 26 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 9.....	40
ภาพที่ 27 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 10.....	40
ภาพที่ 28 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 11.....	40
ภาพที่ 29 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 12.....	41
ภาพที่ 30 การลงน้ำหนักขั้นแรก.....	41
ภาพที่ 31 การลงน้ำหนักขั้นสอง.....	42
ภาพที่ 32 แสดงกระบวนการของเทคนิคลงน้ำหนัก.....	42
ภาพที่ 33 แสดงกระบวนการลงน้ำหนักเข้ม.....	43
ภาพที่ 34 แสดงกระบวนการลงน้ำหนักเข้ม.....	43
ภาพที่ 35 เก็บรายละเอียดภาพ.....	44
ภาพที่ 36 เก็บรายละเอียดภาพ.....	45
ภาพที่ 37 แสดงบรรยากาศโดยรวมในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	45
ภาพที่ 38 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	47
ภาพที่ 39 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	47
ภาพที่ 40 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	48
ภาพที่ 41 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	49
ภาพที่ 42 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	50
ภาพที่ 43 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ.....	51
ภาพที่ 44 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ.....	52
ภาพที่ 45 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ.....	53

ภาพที่ 46 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ	53
ภาพที่ 47 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ	54
ภาพที่ 48 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	55
ภาพที่ 49 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	56
ภาพที่ 50 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	57
ภาพที่ 51 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	58
ภาพที่ 52 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	59
ภาพที่ 53 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	60
ภาพที่ 54 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	62
ภาพที่ 55 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	63
ภาพที่ 56 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	64
ภาพที่ 57 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	65
ภาพที่ 58 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	66

บทที่ 1

บทนำ

ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ล้วนเกี่ยวข้องกับสรรพสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ทั้งภายนอกคือ ลักษณะกายภาพที่ส่งผลต่อการกระทำ การสังเกต การรับรู้ ซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงภายในคือ ความรู้สึกภายในจิตใจ ผู้สร้างสรรค์ได้สังเกตเห็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบ ปัจจุบันทุกสรรพสิ่งในโลกล้วนเกิดการเปลี่ยนแปลง ก้าวผ่านและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเป็นสัจธรรมแห่งความเป็นจริงของธรรมชาติ จนในบางครั้งก็ ไม่ทันได้สังเกตเห็นตัว ชีวิตในแต่ละวันของผู้สร้างสรรค์ที่เคลื่อนไปตามสถานการณ์ สถานที่และสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เข้ามาทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้พลังสติและพลังปัญญา เผชิญกับเรื่องราวเหล่านี้ได้อย่างเป็นปกติ เป็นที่พึงให้แก่ตนเอง ผ่านการพัฒนาจิตใจและปัญญา ด้วยกระบวนการทางศิลปะ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือฝึกสติและสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อสร้างทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง สร้างทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีงาม ในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตนเองและธรรมชาติ ผู้คนและสังคมรอบตัว เพื่อเป็นหลักในการทำงานศิลปะอย่างต่อเนื่องไป การดำเนินชีวิต

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชีวิตมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เกิดและดำเนินชีวิตอยู่ได้โดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้ พื้นที่สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยธรรมชาติย่อมส่งผลถึงความรู้สึกต่อผู้ที่อาศัยอยู่ ณ สถานที่แห่งนั้น มนุษย์กับธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน ทั้งลักษณะภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรู้ ผ่านการได้สังเกตเห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ในธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ พื้นดิน ท้องฟ้า แสง และเงาที่ตกกระทบ สัมผัสได้ถึง ความงาม เจียบสงบ ส่งผลต่อความรู้สึกภายในเป็นภาพที่เรียบงาม มุมมองที่สงบไม่มีสิ่งแปลกปลอมที่เป็นวัตถุสมัยใหม่ เช่น อาคารและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นใหม่ ทำให้จิตใจเกิดความนิ่ง และมีสติ การสังเกตทิวทัศน์ธรรมชาติภายนอกในมุมมองต่าง ๆ ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะและเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการกลับมาเรียนรู้ธรรมชาติภายในของตนเองได้เป็นอย่างดี ธรรมชาติแวดล้อมแต่ลัทธิสมัยใหม่ที่ไหม้ธรรมชาติที่นั่นมีชีวิตและชีวิตก่อเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับพื้นที่ทางกายภาพ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สงบร่มรื่น ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่เป็นกุศล จิตใจเกิดความเบิกบาน

สดชื่นแจ่มใส รู้สึกสงบผ่อนคลาย มีสมาธิและช่วยผ่อนคลายจิตใจไปสู่คุณธรรมความดี เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้และและฝึกฝนตนเอง ธรรมชาติของต้นไม้ สามารถช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีรูปร่างรูปทรง พื้นที่ว่าง น้ำหนักแสงเงาที่สวยงาม จึงเหมาะสำหรับการนำมาใช้เป็นต้นแบบในการสังเกตและทำงาน ผ่านกระบวนการที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานที่มีที่มาจากธรรมชาติเช่นสีดิน สีเขม่า สีหิน เป็นต้น เพื่อศึกษาความงาม รับรู้ตามความเป็นจริงในธรรมชาติ รวมถึงการให้ความหมายจากการสัมผัสสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในใจของตนเอง บ้านต้นเหียง อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นสถานที่เกิดและเติบโตของผู้สร้างสรรค์ “ชีวิตของผู้สร้างสรรค์เริ่มจากที่ตรงนี้” ผืนดิน ผืนป่า ภูเขา ท้องฟ้า แสงอาทิตย์ ฯลฯ ธรรมชาติแวดล้อมต่าง ๆ มิได้เป็นแค่มลวัตถุ หรือเป็นทรัพยากรที่มีขึ้นเพื่อสนองความต้องการประโยชน์ใช้สอยของมนุษย์แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่เป็นแหล่งกำเนิดชีวิตที่บำรุงเลี้ยงสรรพสิ่งรวมทั้งมนุษย์ทุกคน เป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอมสร้างชีวิตและจิตสำนึก เป็นที่พิงใจ ผ่อนคลายความเหงา จิตใจเบิกบาน เมื่อมีความสุขและรับเอาความโศกเศร้าเมื่อความทุกข์มาเยือน ทุกอย่างประกอบขึ้นเป็นผู้สร้างสรรค์ไม่ว่ารูปธรรมหรือนามธรรมภายในจิตใจได้รับการหล่อหลอมมาจากธรรมชาติแวดล้อมและการฟังฟังอิงอาศัยธรรมชาติทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดเริ่มให้ผู้สร้างสรรค์ได้กลับมาทบทวนและเรียนรู้ ทำความเข้าใจตนเองผ่านธรรมชาติในพื้นที่บ้านเกิดอย่างไร้ครวญ และนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ด้วยกระบวนการทำงานโดยฝึกการ “รับรู้” อย่างมีสติ รู้สึกตัวและเห็นความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยรับรู้สังเกตธรรมชาติภายนอกที่เป็นต้นแบบ ควบคู่ไปกับการสังเกตธรรมชาติภายในตนเอง เช่น อารมณ์ ความรู้สึก หรือการให้ความหมายที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานกลมกลืนไปกับธรรมชาติด้วยการทดลองวัสดุจากธรรมชาติได้แก่ การใช้กระดาษจากธรรมชาติเช่น เยื่อไผ่ เยื่อสา , การใช้สีธรรมชาติจากการทำเขม่า แล้วนำมาถ่ายทอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่สะท้อนความงามจากต้นไม้และผืนป่า สื่อสารเรื่องราว ประสบการณ์ ความหมาย สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ นำไปสู่การเห็นความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติรอบตัว

การสังเกตรับรู้บรรยากาศของผืนป่าในภาคใต้ ซึ่งเป็นป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขา ที่มีต้นไม้สูงใหญ่ปกคลุมทั่วผืนป่า ให้ความรู้สึกร่มเย็น นิ่งเงียบ ในขณะที่เดียวกันแสงอาทิตย์ที่สาดส่องลงลงมายังพื้นที่ด้านล่าง ก็ให้ความรู้สึกอบอุ่น อิ่มเอมใจ สัมผัสได้ถึงความหวังและพลังงานชีวิต ช่วยให้จิตใจปลอดโปร่ง แจ่มใสและมีความสุข ดังเช่น กลุ่มต้นไม้ที่เรียงยาวสูงชะลูดขึ้นไปหาแสงเพื่อดำรงชีวิต ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ดั้งเดิมเช่นผู้สร้างสรรค์ โดยถ่ายทอดออกมาเป็น รูปร่าง เส้นและจังหวะของแสงที่ตกกระทบ ตามจังหวะของต้นไม้ในธรรมชาติ โดดเด่นออกมาจากพื้นป่าที่รกทึบสีดำด้านหลัง เกิดเป็นบรรยากาศที่นิ่งสงบ เรียบง่าย ให้ความรู้สึกสื่อถึงความสงบสันโดษ พึงพอใจ สุขใจ ของผู้สร้างสรรค์ท่ามกลางพื้นที่ของชีวิต

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

“บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้สัมผัสกับความลึกซึ้งของธรรมชาติคล้ายบทสนทนาที่เป็นเสมือนการได้พูดคุยกับมิตรที่รู้จักกันมานานสะท้อนความสงบสันโดษของผู้สร้างสรรค์ท่ามกลางธรรมชาติที่ได้กลับมา ผ่านฝันป่าจากบ้านเกิด ที่อำเภอสิชลและเทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยกระบวนการทำงานศิลปะ ควบคู่กับการรับรู้ภายใน - ใจ สังเกตธรรมชาติภายในตนเอง ในขณะเดียวกันเป็นการเข้าไปบันทึกประสบการณ์ ความรู้สึก และทำความเข้าใจกับสิ่งที่สังเกตเห็นในธรรมชาติอย่างแท้จริง

1.2.1 เพื่อศึกษาความงาม รับรู้ตามความเป็นจริงในธรรมชาติ รวมถึงการให้ความหมายจากการสัมผัสสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในใจเพื่อถ่ายทอดความงดงาม ความสุขสงบ และคุณค่าของธรรมชาติ ผ่านการสังเกตรับรู้และบันทึกภาพบรรยากาศของผืนป่าในภาคใต้ ซึ่งเป็นป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขา ที่มีต้นไม้สูงใหญ่ปกคลุมทั่วผืนป่า ให้ความรู้สึกสงบ สงัด นิ่งเงียบ ในขณะเดียวกันแสงอาทิตย์ที่สาดส่องลงมายังพื้นที่ด้านล่างก็เป็นพลังงานให้กับทุกชีวิตที่ได้สัมผัส ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติที่มีแสงตกกระทบจึงให้ความรู้สึกนิ่งสงบ อิ่มเอมใจ สัมผัสได้ถึงความหวังและพลังงานชีวิต ช่วยให้จิตใจปลอดโปร่ง แจ่มใสและมีความสุข

1.2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแห่งกันบังของความบริสุทธิ์จากธรรมชาติลงบนกระดาษเยื่อไผ่ วาดถ่ายทอดภาพกลุ่มต้นไม้ที่เรียงยาวสูงชะลูดขึ้นไปหาแสงในการดำรงชีวิต ออกมาเป็นเส้น รูปร่าง พื้นที่ว่างและจังหวะของแสงที่ตกกระทบ ตามจังหวะของต้นไม้ในธรรมชาติ ให้แสงโดดเด่นออกมาจากพื้นที่รกทึบสีดำด้านหลัง ผ่านการใช้เทคนิคสีดำจากธรรมชาติที่ผ่านการกระบวนการทำเขม่าขึ้นมาเองจากสังขารที่ดับสูญไป และเพื่อศึกษาเทคนิคกระบวนการทำกระดาษเยื่อไผ่ แล้วนำสีเขม่าที่ทำขึ้นมาระบายลงบนกระดาษเยื่อไผ่ ด้วยการใช้ฟู่กันบรรจุแตะ แต้ม ลงไปบนกระดาษเยื่อไผ่แล้วเว้นพื้นที่ของแสงให้สว่างชัดขึ้นมาจากพื้นที่ด้านหลัง สื่อสารอารมณ์ความรู้สึกจากทิวทัศน์ที่พบเจอออกมาตามความเป็นจริง

1.2.3 เพื่อถ่ายทอดมุมมองและสื่อสารความรู้สึกของการได้กลับมารับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อมรอบบ้านเกิด ส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึก ออกจากสภาพความวุ่นวายของความเป็นอยู่ทางสังคมชั่วขณะ จากการสังเกตพิจารณาตัวเองผ่านการทำงานศิลปะ เป็นสนทนาที่สัมผัสและรับรู้ได้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติรอบตัวที่เคยพบเจอ ประสบการณ์ สถานที่ ซึ่งเคยมีอยู่หรือรำลึกถึง นำไปสู่การเห็นคุณค่าในธรรมชาติ เห็นคุณค่าประโยชน์และความหมายที่มีต่อชีวิตของตนเอง ตระหนักว่าผู้สร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งและดำรงอยู่ได้โดยการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เป็นปกติ เกิดทัศนคติและจิตสำนึกที่ดี มองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตนเองและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จนเกิดความเข้าใจว่าการเรียนรู้ธรรมชาติและการเรียนรู้นั้นเป็นการดำเนินชีวิตแท้จริงแล้วเป็นเรื่องเดียวกัน

1.3 แนวคิดการสร้างสรรค

สร้างสรรคผลงานโดยการบันทึกความรู้สึกประทับใจจากทิวทัศน์หรือธรรมชาติจากบ้านเกิดที่ห่างหายจากกันไปนาน พื้นที่เชิงเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้สร้างสรรคเป็นผู้สังเกตและเฝ้าดูการดำเนินไปตามธรรมชาติ แล้วนำมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะที่สะท้อนความงามสภาวะของความเปลี่ยนแปลงและความจริงอันเป็นปกติของธรรมชาติที่นิ่งสงบ สงัด ด้วยการแสดงออกเป็นผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ผ่านการใช้เทคนิควิธีการทำงานที่ใช้สีจากวัสดุทางธรรมชาติ คือการใช้สีดำจากเขม่าไม้มาระบายลงบนกระดาษเยื่อไผ่ ซึ่งเป็นการนำวัสดุทางธรรมชาติมาถ่ายทอดบรรยากาศและความรู้สึกที่ได้รับจากธรรมชาติ โดยการใช้เพียงสีดำจากเขม่าและการเว้นพื้นที่ว่างของการกระดาษให้เป็นพื้นที่แสงสีขาว เพื่อสร้างบรรยากาศของความนิ่งเงียบ และขบขันพื้นที่ของแสงที่ตกกระทบลงบนต้นไม้ เกิดเป็นภาพบรรยากาศที่นิ่งสงบ เรียบง่าย ให้ความรู้สึกสื่อถึงความสงบสันโดษ ความบริสุทธิ์ พึงพอใจ สุขใจ ของผู้สร้างสรรคท่ามกลางพื้นที่ของชีวิต เป็นลักษณะธรรมชาติแท้ ทั้งเรื่องราวของทิวทัศน์ การแสดงออกที่เป็นธรรมชาติรวมถึงกระบวนการทางเทคนิค สีจากเขม่าและกระดาษเยื่อไผ่

1.4 สมมุติฐานของการสร้างสรรค

1.4.1 การรับรู้ธรรมชาติภายนอก ผ่านสร้างสรรคผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากพื้นที่ธรรมชาติแวดล้อมในจังหวัดนครศรีธรรมราช การได้เข้าไปรับฟังเสียงธรรมชาติผ่านการทำให้สงบสัมผัส รับรู้ได้ถึงความสงบสงัด เกิดความสงบเย็น และ การสื่อสารธรรมชาติภายในออกมา ผ่านการนำเสนอภาพสะท้อนภายในจิตใจ ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายในผ่านการวาดภาพลดตัดทอนรายละเอียดของรูปร่างรูปทรง ออกมาเป็นรูปแบบงานจิตรกรรม 2 มิติ

1.4.2 เทคนิคและกระบวนการเพื่อทำให้ผู้ชมรับรู้ได้ถึงพลังของธรรมชาติ ผ่านการสร้างสรรคจากการใช้วัสดุจากธรรมชาติล้วน ตั้งแต่การใช้กระดาษเยื่อไผ่และกระบวนการทำสีเขม่าจากธรรมชาติ เกิดการตระหนักและสำนึกคุณค่าของธรรมชาติ สามารถนำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และนำมาเป็นวัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานศิลปะได้

1.4.3 มีมุมมองเข้าไปเห็นคุณค่าของธรรมชาติรอบตัว การเข้าไปสัมผัสความรู้สึกจากการสังเกตหามุมมอง ฝึกสื่อสารให้ความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติรอบตัว เช่น มุมที่ให้ความร่มเย็นมีสมาธิ, มุมที่รักที่บปถคลุมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ให้ความรู้สึกถึงชีวิต, มุมที่เห็นภาพกว้างให้ความรู้สึกปลอดโปร่ง ฯลฯ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานวาดเส้นภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทสนทนา หมายถึง การสื่อสารโต้ตอบกันระหว่างธรรมชาติผืนป่ากับผู้สร้างสรรค์ ผ่านการทบทวนความรู้สึก และสิ่งที่ได้รับรู้จากการเข้าไปสังเกตเห็น ทั้งกายภาพและความรู้สึกภายในที่เกิดขึ้น การรับฟังได้ยินเสียงธรรมชาติผ่านการทำให้สงบ เปิดใจให้ว่าง วางความคิดลง สัมผัสได้ถึง ความสงบสงัด เกิดความสงบเย็นอันเป็นสุขที่หาได้ยาก แต่หากใจไม่เปิด ไม่คิดจะดับเสียงที่ลึกซึ้งจากธรรมชาติ หรือไม่เชื่อว่าธรรมชาติสามารถสนทนากับเราได้ ก็ยากที่จะพบกับความสงบเย็นดังที่ต้องการได้ ธรรมชาตินั้นพร้อมที่จะสนทนากับเราตลอดเวลา อยู่ที่ว่าเราพร้อมจะสนทนากับธรรมชาติหรือไม่ เมื่อใดที่เราพร้อม ไม่เพียงรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ หากยังเข้าถึงความจริงและความงามอันลึกซึ้ง ซึ่งสามารถหล่อเลี้ยงจิตใจให้เป็นสุขอย่างยิ่ง

พื้นที่ของชีวิต หมายถึง พื้นที่ผืนป่าภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นบ้านเกิดของผู้สร้างสรรค์ ธรรมชาติรอบบ้าน ซึ่งมีความสำคัญ ต่อชีวิตของผู้สร้างสรรค์เป็นอย่างมาก ต้นไม้ ผืนดิน ผืนน้ำ แสงอาทิตย์ ฯลฯ ช่วยหล่อหลอมประกอบสร้างทั้งกายและใจ การที่มีธรรมชาติ จึงทำให้มีชีวิตเกิดขึ้น เราจึงมีชีวิตอยู่ได้ หากบนโลกนี้ ไม่มีธรรมชาติ การมีชีวิตอยู่ก็คงเป็นไปไม่ได้ ธรรมชาติสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ มากมายบนโลกใบนี้

การเรียนรู้ หมายถึง ผู้สร้างสรรค์แบ่งการเรียนรู้ของตนเองออกเป็น 2 ส่วน คือ การเรียนรู้ภายนอกและการเรียนรู้ภายใน การเรียนรู้ภายนอกคือ การเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ รับรู้สิ่งที่ตาเห็น สังเกตรูปทรงพื้นที่ว่างผ่านการลงมือทำงานศิลปะและการเรียนรู้ภายในคือการเรียนรู้ภายในจิตใจของตนเองซึ่งเป็นการเรียนรู้ความจริง เรียนรู้อารมณ์ความรู้สึก กระบวนการคิดและจิตใจของตนเอง เป็น การเรียนรู้ที่ทำให้รู้จักตนเอง ในทางพุทธศาสนามีวิธีการเรียนรู้ภายในที่ทำให้รู้จักตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เรียกว่าภาวนา

แสงแดด หมายถึง แสงอาทิตย์ที่เปรียบเสมือนความหวังในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมีคุณสมบัติและผลกระทบที่คล้ายคลึงกันหลายด้านกับธรรมชาติ แสงอาทิตย์เป็นแหล่งกำเนิดชีวิตที่สำคัญทั้งให้ความสว่างและความอบอุ่นที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต มันช่วยให้พืชสามารถทำสังเคราะห์แสงได้ และให้พลังงานที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตและดำรงชีวิต แต่สำหรับมนุษย์ ผู้สร้างสรรค์ให้ความหมายว่าแสงอาทิตย์ถือเป็นสัญลักษณ์ของความหวัง ความสว่างมันสร้างความรู้สึกของความสดใสและความสุขในใจของมนุษย์ แสงสร้างเงื่อนงำที่เหมาะสมสำหรับชีวิตในโลก และช่วยให้มีการกำเนิดและการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต แสงอาทิตย์มีผลกระทบให้คนมีความสนใจและความหวังในการต่อสู้กับความยากลำบากในชีวิต เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการพัฒนาและการเติบโตของบุคคล ดังนั้น แสงอาทิตย์ไม่เพียงเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตบนโลกเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์และแรงผลักดันให้มนุษย์มีความหวัง ความมั่นคง และความเชื่อมั่นในชีวิตด้วยเช่นกัน แสงแดดดังกล่าวหมายถึงค่าของแสงที่มีความต่าง มีความแสงและความมืด

ธรรมชาติภายนอกและภายใน หมายถึง ธรรมชาติภายนอกคือ สิ่งที่เราเห็นและรับรู้ได้โดยตรง ในโลกภายนอกของเรา เช่น ภูเขา ต้นไม้ แสง และปรากฏการณ์ธรรมชาติทั่วไป ที่มีอยู่บนโลกนี้โดยทั่วไป และธรรมชาติภายในคือ สิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้สร้างสรรค์ ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรง แต่มีผลต่อความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ เช่น ความรู้สึกของความสุข ความสุข เศร้า ความกังวล ความสนใจ และความคิด เช่นความเชื่อ ความคิด และอารมณ์ที่เกิดขึ้นในใจของเรา ดังนั้น ธรรมชาติภายนอกเป็นสิ่งที่เราเห็นและรับรู้ในโลกภายนอกของเรา ในขณะที่ธรรมชาติภายในเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในใจหรือความคิดและอารมณ์ของเราซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก

สีเขม่า หมายถึง ผงสีฝุ่นสีดำ จากการพัฒนาเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทำสีธรรมชาติจากเขม่า โดยการขูดเขม่าจากกันหม้อที่มาจากกาเผาผืนของชาวบ้านหรือการเผาทำเขม่าขึ้นมาเองจากสำลีและน้ำมันงา

1.6 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นนำเสนอเรื่องราวความเป็นจริงในธรรมชาติของชีวิต แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในธรรมชาติและตัวเอง ผ่านการทำงานที่เปรียบเสมือนการบันทึกภาพความประทับใจในชีวิตประจำวันทีค่อยๆ ปรับเปลี่ยนและต่อยอดประสบการณ์ สร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาจิตใจที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นเป็นลำดับ

1.6.2 ขอบเขตด้านเทคนิค ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้สีจากเขม่า นำมาสร้างเป็นผลงานเชิงนามธรรม เพื่อแปรเปลี่ยนการรับรู้ และรับรู้สภาวะอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนต่อพื้นที่นั้นๆ เขม่าคือสังขารของธรรมชาติที่ทิ้งคราบไว้ให้เหลืออยู่

1.6.3 ขอบเขตด้านรูปแบบ จิตรกรรม 2 มิติ เป็นภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ ออกมาในรูปแบบจิตรกรรมกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้สึกที่มีต่อสถานที่นั้นๆ ให้ความรู้สึก สันโดษ สงบ เรียบง่าย ด้วยการลงสี น้ำหนักเงาดำในพื้นที่ผืนป่าและเว้นจังหวะของแสงสีขาวที่ตกกระทบลงบนต้นไม้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแสงที่มีต่อความรู้สึก เปรียบเสมือนเป็นพลังงานที่ช่วยหล่อเลี้ยงชีวิตมนุษย์และผืนป่า

1.7 ขั้นตอนของการสร้างสรรค์

1.7.1 ลงพื้นที่ศึกษาแหล่งข้อมูลเบื้องต้นและบันทึกภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ โดยร่างภาพถ่ายภาพและ การแรเงาลงน้ำหนักบางส่วนเพื่อสังเกตแสงเงาและการลดทอนรายละเอียดของภาพจัดองค์ประกอบของภาพ

1.7.2 ศึกษาเรื่องเทคนิค ทดลองหาเทคนิควัสดุที่ให้ผลให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจสามารถสื่อถึงเรื่องราวและแนวความคิด โดยการทำสีฝุ่นธรรมชาติจากเขม่า

1.7.3 วิเคราะห์ข้อมูล นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรม ภาพทิวทัศน์

1.7.4 ร่างภาพผลงาน จากภาพร่างต้นแบบ

1.7.5 การดำเนินโครงการ ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานจากสีเขม่าลงบนกระดาษเยื่อไผ่

1.7.6 สรุปผลการสร้างสรรค์และนำเสนอ

1.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ตารางที่ 1 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน

รายละเอียดการดำเนินงาน	เดือน 2566 - 2567					
	ธ.ค.66	ม.ค.67	ก.พ.67	มี.ค.67	เม.ย. 67	พ.ค. 67
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 1 แนวคิด และแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์ผลงานต่อ คณะกรรมการ						
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 2 เสนอแบบร่างต่อ คณะกรรมการและอาจารย์ที่ ปรึกษา						
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 3 (คัดเลือกผลงานที่ใช้ในการ แสดงงานนิทรรศการ)						
พัฒนาผลงาน/ทำเล่ม วิทยานิพนธ์						
ประเมินผลงานวิทยานิพนธ์						
สอบวิทยานิพนธ์โดย คณะกรรมการและ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก						
ปรับปรุงเล่มวิทยานิพนธ์						

1.9 วิธีการสร้างสรรค์

1.9.1 การศึกษาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ศึกษาและพัฒนาเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทำสีธรรมชาติจากเขม่า โดยการขูดเขม่าจากก้นหม้อหรือการเผาทำเขม่าขึ้นมาเองจากสำลีและน้ำมันงา และการลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บบันทึกภาพทิวทัศน์ผ่านการถ่ายภาพและการสเก็ตช์ภาพเพื่อสังเกตซึมซับบรรยากาศของสถานที่จริง ด้วยเทคนิคการสร้างน้ำหนักแบบลดทอนรายละเอียดเพื่อขับเน้นบรรยากาศภาพรวมและความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อพื้นที่แห่งนี้

1.9.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศึกษาถึงองค์ประกอบของภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทดลองมารวบรวม และทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานชุด บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต รวมถึงวิเคราะห์ถึงแรงบันดาลใจและ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นผลงาน

3. ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานตามภาพร่างจากการลงพื้นที่จริง เริ่มตั้งแต่เตรียมกระดาษเยื่อไผ่ ตัดกระดาษให้ตามองค์ประกอบของภาพที่วาดไว้ ร่างภาพลายเส้นด้วยสีเขม่าลงบนกระดาษเยื่อไผ่เพื่อกำหนดโครงร่าง แล้วใช้ผงสีเขม่าที่ทำไล่งน้ำหนักจากอ่อนไล่ไปเข้มแล้วเว้นพื้นที่ว่างของแสงสว่างเอาไว้ให้เกิดเป็นรูปทรงของลำต้นไม้ที่กระทบกับแสง จนได้องค์ประกอบภาพรวมแล้วจึงลงน้ำเขม่าอีกครั้งเพื่อคุมบรรยากาศของภาพให้ความรู้สึกนิ่งสงบ

1.10 แหล่งข้อมูล

- 1.10.1 ประสบการณ์ร่วมกับผู้คนและความรู้สึกในพื้นที่
- 1.10.2 หาข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาวะจิตหรือคติความเชื่อของศาสนา
- 1.10.3 ศึกษาศิลปินที่ชื่นชอบที่เป็นแรงบันดาลใจ
- 1.10.4 ศึกษาวิธีการทำกระดาษจากเยื่อวัสดุธรรมชาติและการทำสีจากเขม่า

1.11 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

- 1.11.1 อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูล
 - 1.11.1.1 สมุดสเก็ต
 - 1.11.1.2 ดินสอ
 - 1.11.1.3 ปากกา
 - 1.11.1.4 ผงถ่าน
 - 1.11.1.5 เกรยอง

1.11.1.6 กล้องถ่ายภาพ

1.11.2 อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

1.11.2.1 กระดาษทำมือจากเยื่อไม้หรือเยื่อสา

1.11.2.2 ผงเขม่า

1.11.2.3 ดินสอ

1.11.2.4 พู่กัน

1.12 งบประมาณในการสร้างสรรค์ผลงาน

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด 50,000 บาท

1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

“บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” เป็นผลงานการสร้างสรรค์ที่สื่อสารเรื่องราวความประทับใจในความงาม มุมมอง แง่คิดหรือข้อธรรมจากธรรมชาติ การสังเกต รับรู้และเห็นสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกตัว หรือการเห็นแล้วเกิดความเข้าใจและระลึกได้ ว่าธรรมชาติรอบตัวมีคุณค่า ไม่เฉพาะแค่ในแง่ของประโยชน์ใช้สอยในการดำเนินชีวิตเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึก ช่วยให้เกิดความนิ่งสงบ สบาย มีสมาธิ ออกจากสภาพความวุ่นวายของความเป็นอยู่ทางสังคมชั่วขณะ จากการสังเกต พิจารณาตัวเองผ่านการดูงานศิลปะ สัมผัสและเกิดการรับรู้ได้ถึงคุณค่า ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติรอบตัวที่เคยพบเจอ ประสบการณ์ สถานที่ ซึ่งเคยมีอยู่หรือรำลึกถึง นำไปสู่ความสำนึกรักในธรรมชาติ เห็นคุณค่าประโยชน์และความหมายที่มีต่อชีวิตของตนเอง ตระหนักว่าเราเป็นส่วนหนึ่งและดำรงอยู่ได้โดยการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดหรือมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เป็นปกติ ไม่เบียดเบียนธรรมชาติและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น

บทที่ 2 ที่มาและแรงบันดาลใจ

แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” มีที่มาจากสถานที่จริงและการได้ศึกษาค้นคว้าจากบทความและสื่อสมัยใหม่ (เว็บไซต์) ที่สะท้อนหลักธรรมะกับธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของความรู้สึกรู้สึก ต่อสรรพสิ่งต่างๆรอบตัว ที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติทั้งภายนอกและภายใน ในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตนเองและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการศึกษารูปแบบศิลปะลัทธินามธรรมและศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารผลงานของศิลปินที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์โดยทำการแบ่งแยกหัวข้อดังนี้

1. อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลต่อแนวความคิด

- 1.1 ประสบการณ์ตรงจากการลงพื้นที่จริง
- 1.2 บทความเกี่ยวกับศิลปะภาวนา
- 1.3 บทความเกี่ยวข้องกับจริยศิลป์ศิลปะเพื่อการเรียนรู้ภายใน
- 1.4 บทความเกี่ยวกับพุทธปัญญาการพัฒนาตนเองในปรัชญาเซน
- 1.5 บทความเกี่ยวข้องกับการบันทึกธรรมชาติและชีวิต

2. อิทธิพลทางด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการ

- 2.1 รูปแบบศิลปะลัทธินามธรรม
- 2.2 รูปแบบศิลปะลัทธิศิลปะมินิมอลอาร์ต
- 2.3 เทคนิคด้านจิตรกรรม
- 2.4 เทคนิคด้านวัสดุกระดาษเยื่อไม้

3. อิทธิพลทางศิลปกรรม

- 3.1 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน สมบูรณ์ หอมเทียนทอง
- 3.2 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน โชคชัย ตักโพธิ์
- 3.3 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน พีท มงเดรียน (Piet Mondrian)

1. อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลต่อแนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” ในครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาอิทธิพลทางด้านข้อมูลที่ส่งผลต่อแนวความคิด ดังนี้

1.1 ประสบการณ์ตรงจากการลงพื้นที่จริง

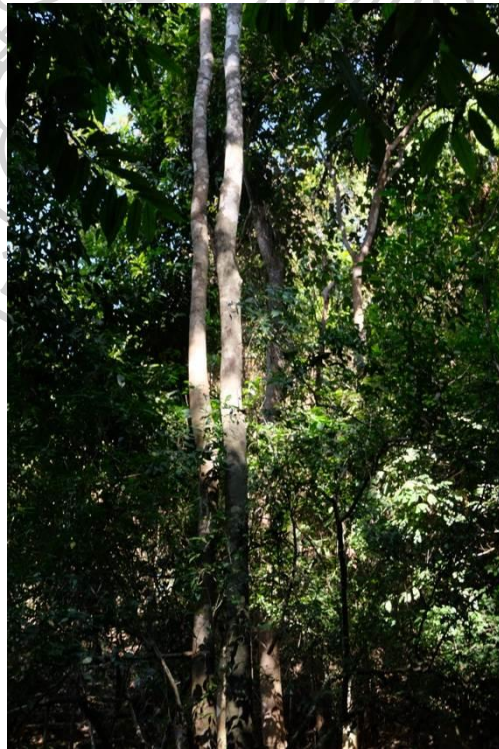
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอลานสกา อำเภอเมืองฯ อำเภอฉวาง อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี อำเภอช้างกลาง และอำเภอนบพิตำ พื้นที่อุทยานแห่งชาติครอบคลุมเทือกเขานครศรีธรรมราชตอนกลาง ประกอบด้วยเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนทอดยาวเหนือจรดใต้ขนานไปกับชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ยอดเขาสูงที่สุดของอุทยานฯ คือยอดเขาหลวง และยังเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ สูงจากระดับทะเลปานกลาง 1,835 เมตร เป็นต้นกำเนิดของต้นน้ำลำธารหลายสาย เช่น แม่น้ำตาปี แม่น้ำปากพนัง คลองกรุงชิง คลองเขาแก้ว พื้นที่บริเวณอุทยานฯ มีฝนตกตลอดปี สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น ด้วยศักยภาพทั้งทางชีวภาพและกายภาพ อุทยานแห่งชาติเขาหลวงจึงได้รับการขนานนามว่า “หลังคาสีเขียวแห่งภาคใต้”

ภาพที่ 1 เขิงเขาหลวงจังหวัดนครศรีธรรมราช
(ภาพถ่ายโดยศิลปิน)

ภาพที่ 2 บรรยากาศร่มเงาต้นไม้
(ภาพถ่ายโดยศิลปิน)

ภาพที่ 3 แสงแดดที่ตกกระทบกับต้นไม้
(ภาพถ่ายโดยศิลปิน)

ภาพที่ 4 แสงแดดที่ตกกระทบกับต้นไม้
(ภาพถ่ายโดยศิลปิน)

การเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติเขาหลวงในจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่เพียงแต่เป็นการพักผ่อนจากความวุ่นวายของชีวิตในเมือง แต่ยังเป็นการสัมผัสความงดงามและความสงบสุขของธรรมชาติอันงดงามที่มีอยู่รอบตัว เข้าไปสัมผัสรับรู้ถึงกลิ่นดิน ร่มเงาด้านไม้และท้องฟ้า ทำให้เกิดความรู้สึกอันมีความหมายเป็นการพบกับความสงบและความสุขในความเรียบง่ายของชีวิต

1.2 บทความเกี่ยวกับศิลปะภาวนา

ปัญญาภาวนามีหลักการสำคัญที่เป็นสาระคือ การรู้เห็นตามความเป็นจริง หรือ ตามสภาวะของมัน แล้วทำให้เกิดญาณความหยั่งรู้ ทำให้เกิดความหลุดพ้นจากความทุกข์ ความขุ่นมัวเศร้าหมอง และกิเลสทั้งหลาย อย่างไม่จำกัดกาลเวลา อย่างเด็ดขาดสิ้นเชิงตลอดไป (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559: 89) สติ ปุจฉาน 4 เป็นวิธีการหนึ่งในการฝึกปฏิบัติปัญญาภาวนาด้วยการเอาสติ มาเป็นตัวทำงานในการรับรู้หรือตามรู้ กับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นเป็นไปอยู่จริงในขณะนั้นๆ ที่เรียกว่า อยู่กับขณะปัจจุบัน อาจเป็นการใช้สติรับรู้หรือตามรู้ สภาพทางร่างกายเรียกว่ากายานุปัสสนาสติปัฏฐาน การใช้สติรับรู้ หรือตามรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เรียกว่า เวทนา นุปัสสนาสติปัฏฐาน การใช้สติรับรู้หรือตามรู้สภาพจิตใจเรียกว่า จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรือการใช้สติรับรู้ หรือตามรู้ความคิดที่เกิดขึ้นในใจ เรียกว่า ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน การรับรู้หรือการตามรู้สภาพทางร่างกาย ความรู้สึก

สภาพจิตใจ หรือความคิดที่เกิดขึ้นในใจตามความเป็นจริงเป็นขั้นตอนแรกของสติปัญญา 4 ที่จะนำไปสู่การก่อเกิดปัญญา ¹

1.3 บทความเกี่ยวข้องกับ จริยศิลป์ ศิลปะเพื่อการเรียนรู้ภายใน

จริยศิลป์เป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ภายใน ด้วยการทางานศิลปะไปพร้อมกับการเจริญภาวนา เป็น การเจริญสติผ่านการสังเกตและรับรู้สภาวะจิตใจของตนเองต่อการรับรู้จากผัสสะต่างๆทั้งก่อนทำขณะทา และ หลังทำงานศิลปะ โดยมีกุญแจภาวนา 4 ดอกในการทางานศิลปะ คือ รู้เฉพาะหน้า เห็นตามจริง ทำไปตามนั้น และทำอย่างสม่ำเสมอ จริยศิลป์จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกสติ ด้วยการเริ่มที่ฝึกสมาธิซึ่งยังผลให้เกิดสภาพ จิต อยู่กับปัจจุบันขณะ เห็นความต่อเนื่องของจิตใจขณะทางาน จนมองเห็นความสัมพันธ์ของกายและใจที่ ส่งผลทำให้จิตใจมีความตั้งมั่นเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้นับรู้จักตนเอง และเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดฉันทะ ขึ้นในตนจนเกิดความวิริยะอุตสาหะ ทำให้เกิดความผ่อนคลายในการกระทำต่างๆในวิถีชีวิต และการทางาน และช่วยให้เข้าใจและยอมรับผู้อื่น ทำให้สามารถทางานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มากขึ้น ²

1.4 บทความเกี่ยวกับพุทธปัญญาการพัฒนาตนเองในปรัชญาเซน

ขั้นเชื่อว่ามนุษย์ย่อมเป็นผู้ฝึกได้ พัฒนาได้ แม้จะแบ่งลักษณะสูงต่ำของปัญญาไว้ 4 ระดับจำพวก คือ

1. อุกษมฤตัญญู ผู้มีปัญญาเปรี๊ยะปราด
2. วิปจิตัญญูผู้มีปัญญา
3. เนยยะ ผู้มีปัญญาน้อย
4. ปทปรมะ ผู้ด้อยปัญญา

อนึ่ง บุคคลจำพวกใดต้องอาศัยความรู้ในการพัฒนาปัญญาของตน ลักษณะการพัฒนาตนเองในพระพุทธศาสนา หลักธรรมหลาย ๆ ข้อ สามารถนำมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองได้ เช่น ศีล สมาธิ ปัญญา หรือ ไตรสิกขา ผู้มีศีลยอมพัฒนา กาย วาจาของตนได้ดี ผู้มีสมาธิยอมพัฒนาจิตของตนใจได้ดี ผู้มีปัญญายอมพัฒนาองค์ความรู้ของตนได้ดี หรือหมวดธรรมว่าด้วยทางแห่ง

¹ , สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ และ ปานใจ จารุวงษ์ ,2562, จริยศิลป์เพื่อการเรียนรู้ภายใน, เข้าถึงได้จาก <https://www.arsomsilp.ac.th/wp-content/uploads/2019/08/preview.pdf>

² , สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ และ ปานใจ จารุวงษ์ ,2562, จริยศิลป์เพื่อการเรียนรู้ภายใน, เข้าถึงได้จาก <https://www.arsomsilp.ac.th/wp-content/uploads/2019/08/preview.pdf>

ความสำเร็จ อธิบาทีลี ฉันทะ พอใจที่จะพัฒนาตน วิริยะ เพียรชวนขยายหาทางพัฒนาตน จิตตะ เอาใจใส่การพัฒนาตน วิมังสา ทบทวนหวนนึกเพื่อพัฒนาตน ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างพอสังเขปของหมวดธรรมในพระพุทธศาสนา ที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองได้

แต่การพัฒนาตนเองจะต้องมีแหล่งความรู้ แล้วโดยพุทธวิธี จะสรรหาความรู้มาจากไหนกันโดยทั่วไป เป็นที่ยอมรับกันว่า พุทธญาณวิทยาว่าด้วยความรู้อย่างพุทธปรัชญาคือการ ฟัง คิด และ อบรมตนพระพุทธร่องค์ทรงระบुไว้ชัดเจน ในพระไตรปิฎกว่าแหล่งความรู้ มีอยู่ 3 แหล่งคือ (พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล เล่ม 16 ข้อ 174: 228)¹ 1. จินตามยปัญญาปัญญาสำเร็จด้วยการคิด การหาเหตุผล การอ่านอย่างใคร่ครวญ ตริตรองเหตุผลด้วยตนเอง เป็นกระบวนการของโยนิโสมนสิการ พิจารณาด้วยอุบายอันแยบคายตลอดจนวิเคราะห์ วิจาร์ณสืบสวนสอบสวนหาต้นเหตุ แยกแยะให้เหตุปัจจัยต่าง ๆ 2. สุตมยปัญญาปัญญาสำเร็จด้วยการฟัง การฟังนี้รวมความถึงความรู้ที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนเทียบได้กับความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทางอินทรีย์ 3. ภวานามยปัญญาปัญญาสำเร็จด้วยการอบรม ให้เข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความซาบซึ้ง ทราบดีโดยฉับไว สามารถลงมือปฏิบัติแล้วได้ผลอย่างแน่นอน ซึ่งปัจจุบันนิยมกันในรูปแบบการอบรมจิตใจตามแนวสมณะและ วิปัสสนา (ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์, 2555)³

1.5 บทความเกี่ยวข้องกับการบันทึกธรรมชาติและชีวิต

ต้นไม้สอนธรรม ต้นไม้ไม่เคยดูต้นไม้และปุ๋ยจากดินมาเลี้ยงตัวอย่างเดียว หากยังคายน้ำและทิ้งกิ่งใบให้เป็นปุ๋ยกลับคืนผืนดิน อีกทั้งยังให้อาหารและที่พักพิงแก่สรรพชีวิต แผ่คาคบให้นกสร้างรัง เพื่อตอบแทนที่ช่วยหว่านเมล็ดพันธุ์ไปทั่วป่า มนุษย์เราก็เช่นกัน ไม่ควรเป็นผู้รับฝ่ายเดียว ควรรู้จักตอบแทนผู้มีพระคุณ และทำตนให้เป็นประโยชน์แก่โลกด้วย ต้นไม้สูงใหญ่ได้ มิใช่เพราะมีแต่แห่งยอดขึ้นฟ้าเท่านั้น หากยังหยั่งรากลึกลงไปดินด้วย ยิ่งสูงเท่าไร ก็ยิ่งมีรากลึกเท่านั้น จึงสามารถตั้งมั่นอยู่ได้ แม้มลมกล้าพายุฝนกระหน่ำก็ไม่หวั่นไหว

ผู้ที่มีฐานะสูงเด่น สามารถฝ่าฟันอุปสรรค ยืนหยัดมั่นคงได้ มิใช่เพราะมีแต่สร้างผลงานให้ผู้คนประจักษ์ หากยังเพราะมีฐานใจที่ยังลึก จึงไม่หวั่นไหวกับความผันผวนแปรปรวนของโลกธรรม ยิ่งสามารถหยั่งลงไปถึงต้นธารแห่งความสุขภายใน จิตใจย่อมเข้มแข็งเบิกบานอยู่เสมอ แม้จะจนทรัพย์ ไร้เกียรติยศ ไม่มีผู้คนสรรเสริญ เช่นเดียวกับไม้ใหญ่ที่เขียวขจีตลอดปี แม้อายุยืนถึงที่แห้งผากและร้อนผ่าวกก็ตาม พินิจให้ดี ต้นไม้ยังรู้จักเปลี่ยนแปลงแดดให้กลายเป็นร่มเงา เปลี่ยนขยะมูลฝอยหรืออามจมนดินให้กลายเป็นดอกไม้งามและผลไม้หอมหวาน มนุษย์เราก็เช่นกัน ควรรู้จัก

³, พนมกร คำวัง, 2562, พุทธปัญญาเพื่อการพัฒนาตนในปรัชญาเซน, เข้าถึงได้จาก

เปลี่ยนปัญหาให้กลายเป็นปัญญา เปลี่ยนความล้มเหลวให้กลายเป็นบทเรียน เปลี่ยนเคราะห์ให้กลายเป็นโชค และเปลี่ยนทุกข์ให้กลายเป็นสุข หากถือเอาต้นไม้เป็นครู ชีวิตย่อมสงบเย็น เป็นสุขและมีคุณค่าอย่างยิ่ง⁴

2. อิทธิพลทางด้านรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” ในครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาอิทธิพลด้านรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์ ดังนี้

2.1 รูปแบบศิลปะลัทธินามธรรม

จิตรกรรมนามธรรม นามธรรม หรือประเพณีนามธรรม หมายถึงการปฏิเสธการพรรณนาถึงสิ่งของและรูปแบบจริง ศิลปะนามธรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นอารมณ์และความสัมพันธ์บางอย่างในตัวบุคคล เพื่อจุดประสงค์เหล่านี้ ภาพวาดในสไตล์นามธรรมพยายามแสดงความกลมกลืนของสี รูปร่าง เส้น จุด และอื่นๆ รูปแบบและการผสมสีทั้งหมดที่อยู่ในขอบเขตของภาพมีแนวคิด การแสดงออก และการไหลตเชิงความหมาย ไม่ว่าผู้ชมจะดูเป็นอย่างไร เมื่อมองดูภาพที่ไม่มีอะไรเลย นอกจากเส้นและรอยเปื้อน ทุกสิ่งที่เป็นนามธรรมล้วนอยู่ภายใต้กฎการแสดงออกบางประการ ซึ่งเรียกว่า "องค์ประกอบที่เป็นนามธรรม"

2.2 รูปแบบศิลปะลัทธิศิลปะมินิมอลอาร์ต

ลัทธิมินิมอลอาร์ตนั้นเกิดขึ้นในช่วง ค.ศ. 1960 เป็นแนวทางศิลปะที่เน้นความเรียบง่าย ใช้รูปทรงทางเรขาคณิตเป็นหลัก สีสันไม่ฉูดฉาด มินิมอลอาร์ตเน้นความเป็นนามธรรมไม่แสดงรูปลักษณะ เนื้อหา หรืออารมณ์ ความรู้สึกของศิลปินลงไปในงานศิลปะ ผลงานมีรูปแบบที่ “เน้นความเรียบง่าย” เป็นการสร้างสรรค์ที่ใช้เพียงรูปทรงทางเรขาคณิต จัดสิ่งที่จะเป็นการตกแต่ง หรือประดับประดาให้เหลือเพียงทัศนธาตุพื้นฐานทางด้านพื้นผิวนั้นก็ปล่อยให้คุณสมบัติของวัตถุแต่ละชิ้นแสดงตัวอย่าง อิสระ ผลงานทั้งห้าชิ้น “ไม่แสดงความเป็นรูปธรรม” (Non-Representational) สัญลักษณ์ หรือเรื่องราวเนื้อหา แต่กลับให้ความสำคัญกับรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐาน ทำให้รายละเอียดปลีกย่อยหรือสิ่งที่นอกเหนือจากความเป็น รูปทรงถูกตัดขาดออกไป ผลงานจึงมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่เป็นตัวแทน สัญลักษณ์ หรือสื่ออารมณ์ใดๆ ผลงาน ทั้งห้าชิ้น “ไม่แสดงอัตลักษณ์” (Identity) ไม่ปรากฏการแสดงทักษะฝีมือของศิลปิน แต่กลับให้ความสำคัญใน เรื่องความแม่นยำของรูปทรง ผลงานไร้ที่ติ และการสร้างสัดส่วนที่สมบูรณ์ การปราศจากการปรุงแต่งนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญในปรัชญาเซน เพราะ

⁴ , พระไพศาล วิสาโล, 2553, **บันทึกธรรมชาติ** รั่ววันใหม่ด้วยใจที่สดใส, เข้าถึงได้จาก

หมายความว่ามนุษย์ควรบริสุทธิ์ทั้ง ทางด้านจิตใจ และร่างกาย เมื่ออยู่ในรูปของศิลปะภาพลักษณ์จึง มีเพียงความเรียบง่าย นิ่งสงบและตรงไปตรงมา ทว่ากลับเต็มไปด้วยพลังและสมาธิ ⁵

2.3 เทคนิคด้านจิตรกรรม

ดินและหินสีเป็นทรัพยากรธรรมชาติใกล้ตัวที่สามารถหาได้ง่าย มีโทนสีที่สวยงาม หลากหลาย ให้ความรู้สึกอบอุ่น นุ่มนวล เป็นธรรมชาติ เหมาะสำหรับการนำมาทำเป็นสีวาดภาพ โดย เริ่มต้นจากการสำรวจแหล่งดินหรือแหล่งหินสี แล้วนำมาผ่านกระบวนการทำสีตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การเก็บดิน กรองดิน บดดิน การตำหินหรือฝนหิน ฯลฯ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะต้องใช้ทักษะการ สังเกตอย่างละเอียด ทั้งการสังเกตภายนอก ได้แก่ เนื้อสี วิธีการ ทำที่ในการทำงาน และการสังเกต ภายใน ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้น มีสติและสมาธิกับการรับรู้ความเปลี่ยนแปลง จาก ความหยาบไปสู่ความละเอียดของเนื้อสี ควบคู่ไปกับการลงมือทำงานด้วยความอดทน เพียรพยายาม จนได้เนื้อสีที่มีคุณภาพ เหมาะสำหรับการนำมาใช้ระบาย เนื้อสีที่เนียนละเอียด จึงเกิดจากการสังเกต อย่างประณีต การลงมือทำงานอย่างพิถีพิถัน ด้วยจิตใจที่ละเอียดอ่อน

2.4 เทคนิคด้านวัสดุกระดาษเยื่อไม้

การใช้สีธรรมชาติหรือพื้นรองรับงานที่ธรรมชาติแท้ หนึ่งในนั้นคือเทือกสีรองพื้นจาก กาวเม็ดมะขามดินพอและการทำกระดาษเยื่อไม้หรือกระดาษเยื่อธรรมชาติแท้เป็นสิ่งที่หาได้ยากใน ประเทศไทย โดยผู้สร้างสรรค์ได้ดัดแปลงเทือกสีรองพื้นจากกาวเม็ดมะขามดินพอ เป็นภูมิปัญญาในการทำ สีรองพื้นแบบไทยโบราณ ซึ่งมีโอกาสได้ศึกษาร่ำเรียนจาก อาจารย์ผ่อง แซ่กิ่ง ท่านมีความเชี่ยวชาญ ด้านศิลปะไทย การทำงานแบบ จริยศิลป์ หรือ ศิลปะภาวนา และเป็นครูบาอาจารย์ที่เคารพนับถือ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์สถาบันอาศรมศิลป์และหัวหน้าชุมชนบ้านช่างโรงเรียนรุ่งอรุณ ส่วนผสม ของเทือกสีรองพื้นประกอบด้วย เม็ดมะขาม กาวกระถินและดินสอพอง นำมาตำรวมกันอย่างมีลำดับ ขั้นตอน ตามอัตราส่วนที่เหมาะสม แล้วกรองด้วยผ้าขาวบาง จึงได้สีรองพื้นที่สามารถนำไปทาลงบน ฝาผนัง ฝาใบหรือกระดาษเพื่อเตรียมพื้นสำหรับการทำงานจิตรกรรมไทย การทำเทือกสีรองพื้นกาว

⁵ , ศราวุธ อินทร์ประยูร, 2560, ศราวุธ อินทร์ประยูร แนวความคิดและกระบวนการแบบใน ศิลปะมินิมอลอาร์ตที่ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาเซน, เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/109099>

เมื่อดมขามดินพองตามสูตรของ อ.ผ่อง แซ่กิ่ง มีกระบวนการที่ละเอียด ต้องอาศัยความประณีตและพิถีพิถันในทุกๆ ขั้นตอน ผ่านการทดลองและถูกพัฒนามาเป็นอย่างดี เมื่อแห้งแล้วมีสีขาวนวล มีความเหนียวยืดเกาะเนื้อผ้าหรือกระดาษ มีคุณสมบัติในการดูดซับซับสีได้ดี ส่งเสริมให้เนื้อสีเกิดความเด่นชัดสวยงามและติดคงทน

หลังจากนั้นผู้สร้างสรรค์ก็ได้ทดลองใช้กระดาษที่มีที่มาจากธรรมชาติ ด้วยตัวคุณสมบัติของกระดาษเยื่อไผ่ที่มีเนื้อเหนียวกำลังดี พื้นผิวไม่เรียบจนเกินไป และเข้ากันได้ดีกับลักษณะของสีฝุ่นที่มีเนื้อละเอียด ทำให้เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ใช้สีเข้มาบาระบายลงบนกระดาษเยื่อไผ่เนื้อสีที่มาจากธรรมชาติจึงเกลี่ยสีได้เรียบเนียน ซึมเข้าเป็นเนื้อเดียวกันกับกระดาษเยื่อไผ่ได้

ด้วยเหตุนี้การทำกระดาษและเทือกสีรองพื้นจึงเป็นการสืบสาน ต่อยอดภูมิปัญญาช่างไทยและองค์ความรู้ทางด้านศิลปะจากครูบาอาจารย์ ช่วยฝึกทักษะการสังเกตอย่างละเอียด ส่งเสริมให้เกิดลักษณะนิสัยในการทำงานตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระเบียบ มีแบบแผน และนำไปสู่การเห็นคุณค่าของทรัพยากรหรือวัสดุธรรมชาติรอบตัว รู้จักนำมาใช้ได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ กระดาษเป็นภูมิปัญญาที่น่าหลงใหลของมนุษย์ มันถูกปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบรับกับประเพณีและวิถีชีวิตการใช้งานของเราในแต่ละยุคสมัย กระดาษจึงทำหน้าที่เป็นทั้งเครื่องจดบันทึก และเป็นส่วนเติมเต็มของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นร่ม พัด หรือโคม นอกจากนี้ กระดาษก็ยังเป็นเวทีของศิลปินที่ใช้สร้างผลงานเพื่อสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก ความงาม และปัญญา แม้ว่าปัจจุบันชิ้นงานศิลปะจะถูกสร้างขึ้นจากวัสดุที่หลากหลาย แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ากระดาษยังเป็นตัวละครสำคัญในกระบวนการทำงานสร้างสรรค์ มันจึงได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับเทคนิคใหม่ๆ ได้อย่างหลากหลาย เช่นเดียวกับ “ช่างกระดาษเวฬุวัน” ที่ฝึกฝนฝีมือและสร้างกระดาษที่มีคุณภาพเพื่อรับใช้ศิลปินทั้งชาวไทยและต่างชาติ “อาจารย์สุพรรณพรหมแสน” ผู้ก่อตั้งช่างกระดาษเวฬุวัน ที่อยู่ร่วมกับการผลิตกระดาษมาเกือบทั้งชีวิต⁶

ภาพที่ 5 อาจารย์สุพรรณ พรหมเสน” ผู้ก่อตั้งช่างกระดาษเวฬุวัน
(ภาพถ่ายโดยศิลปิน)

3. อิทธิพลทางศิลปกรรม

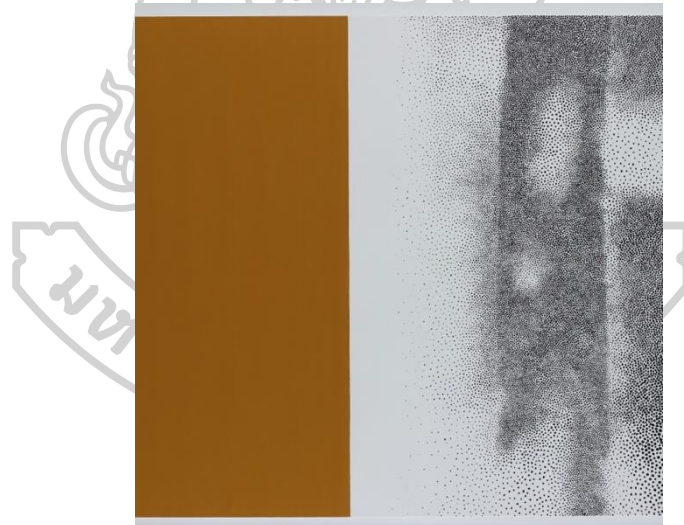
ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาผลงานของศิลปินเพื่อเป็นแรงบันดาลใจ ในด้านรูปแบบและเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ ได้แก่ สมบูรณ์ หอมเทียนทอง, โชคชัย ตักโพธิ์, Lee UFan, Piet Mondrian

3.1 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน สมบูรณ์ หอมเทียนทอง

นายสมบูรณ์ หอมเทียนทอง เกิดเมื่อปีพุทธศักราช 2492 แถวย่านตลาดบ้านสมเด็จ ฝั่งธนบุรีท่ามกลางสภาพแวดล้อมของยุคสมัยที่น้ำยังใสเรือร่มรื่น เรียกพื้นฐานทางศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่างและศึกษาปรัชญาความคิดกับ จ่าง แซ่ตั้ง ร่องรอยของสุนทรียภาพแบบธรรมชาตินิยมตามแนวทางของ จ่าง แซ่ตั้งและประเทือง เอมเจริญยังฉายเงาอยู่ในงานของเขาจนถึงปัจจุบัน สมบูรณ์ หอมเทียนทอง เป็นที่รู้จักกันในฐานะศิลปินไทยที่ไปใช้ชีวิตและทำงานศิลปะอยู่ในประเทศเยอรมนี กว่า30 ปี ก่อนจะนำผลงานมาจัดแสดงให้คนไทยได้ชื่นชมกันเป็นระยะจนกระทั่งย้ายกลับมาสร้างบ้านและสตูดิโอในเมืองไทยที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาจาก อาจารย์สมบูรณ์ หอมเทียนทอง เป็นอย่างมากเนื่องจาก เป็นศิลปินที่ผู้สร้างสรรค์ชื่นชอบทั้งในตัวผลงานและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ศิลปินเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างสรรค์ศิลปะแนวใหม่และบุกเบิกการสร้างงานจิตรกรรมภาพนามธรรม ศิลปะสื่อผสมและศิลปะจัดวาง ผลงานมีลักษณะเด่นในการหลอม

รวมแนวความคิดและปรัชญาแบบตะวันตกเข้ากับมิติทางจิตวิญญาณแบบตะวันออกอย่างกลมกลืน อาจารย์สมบุรณ์ หอมเทียนทอง ทำงานหลายประเภททั้งประติมากรรม วาดเส้นจิตรกรรม ศิลปะจัดวาง และสื่อผสม แต่ละประเภทมีความสมบูรณ์ในตัวเองทั้งรูปแบบและวิธีการ ส่วนที่เหมือนกันคือลักษณะอันเป็นนามธรรมแสดงความขัดแย้งตามสภาวะธรรมชาติ อย่างการหยุดนิ่งและเคลื่อนไหว ผลปรากฏบ่งบอกถึงวิธีการทำงานอย่างตั้งใจเป็นแบบแผน และไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ศิลปินจะไม่นิยมเปลี่ยนแปลงรูปร่างอย่างฉูดฉาดฉับพลันแต่จะคลี่คลายงานในแต่ละประเภทค่อยเป็นค่อยไปในส่วนของรายละเอียด เพื่อสะท้อนสภาวะภายในของศิลปินในแต่ละช่วงเวลา แม้จะใช้รูปแบบการแสดงออกที่เป็นสากล ลักษณะเด่นของศิลปะที่เขานำเสนอก็คือการผสมผสานความเป็นตะวันออกกับความเป็นตะวันตกเข้าด้วยกัน เพราะโดยทั่วไปแล้วศิลปะตะวันตกมักจะเน้นความชัดเจนของวัตถุนิสัยของศิลปินหลัก ขณะที่ศิลปะตะวันออกจะแฝงมิติทางจิตวิญญาณมากกว่าดังเช่นที่ปรากฏในผลงานของสมบุรณ์ทุกชุดผลงาน โดยที่ตะวันออกมีนัยยะซ่อนแทรกในมิติความเป็นอีสานพื้นที่เขาเลือกจะบ่มเพราะจิตวิญญาณในบั้นปลายชีวิต⁶

ภาพที่ 6 “Untitled” Ink and Acrylic on canvas (2019)

ที่มา <https://www.jwd-artspace.com/shop/product/untitled-15/>

⁶ สมบุรณ์ หอมเทียนทอง, เข้าถึงได้จาก <https://cac.kku.ac.th/cac2021/สมบุรณ์-หอมเทียนทอง-จิน/>

ภาพที่ 7 : “Untitled” Ink on canvas (1984)

ที่มา <https://www.jwd-artspace.com/shop/product/somboon-hormentong-14/>

3.2 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน โชคชัย ตักโพธิ์

นายโชคชัย ตักโพธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2496 ที่จังหวัดนครพนม จบการศึกษาด้านศิลปะระดับอนุปริญญา สาขาภาพพิมพ์รุ่นแรกของเพาะช่าง และระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปกรรม (จิตรกรรม ภาพพิมพ์) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (โรงเรียนเพาะช่าง) เมื่อปีพุทธศักราช 2919 ขณะเป็นนักศึกษาตั้งแต่ พุทธศักราช 2513 ได้รับ 26 รางวัล จากการประกวดศิลปกรรม วิทยาเขตเพาะช่าง โชคชัย ตักโพธิ์ เป็นศิลปินนักปฏิบัติและนักแสดงหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างไม่หยุดนิ่ง ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี นับเนื่องจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา หลังจากจบการศึกษาได้เข้ารับราชการ 2520 และเป็นผู้บุกเบิกแนวทางการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรศิลปะให้กับกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศให้เกิดความก้าวหน้า

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ของโชคชัย ตักโพธิ์ พบว่า เขาเป็นศิลปินอีกผู้หนึ่ง ที่ยอมสละชีวิตของตัวเองไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อชีวิต โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ตึงเครียดของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 แม้จะเป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ความจริงใจและอุดมการณ์ที่ก้าวข้ามความกลัวตาย จากการไล่ล่าของฝ่ายตรงกันข้าม ได้ทำให้เขามีตัวตนที่ถูกขนานนามว่า “เป็นศิลปินเพื่อชีวิต” ที่ยึดมั่นอุดมการณ์เพื่อสังคม จนทำให้เขากลายเป็นผู้มีชื่อเสียงและถูกบันทึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ความเป็นศิลปินเพื่อชีวิตของเขาก็ไม่ได้แตกต่างไปจากศิลปินเพื่อชีวิตคนอื่นๆ ในยุคเดียวกัน หากแต่มีความแตกต่างจากกลุ่มศิลปะเพื่อศิลปะก็คือ เขาไม่ได้ขายผลงานและขายอุดมการณ์ เพื่อเงินตราและ

เหรียญรางวัลเชกเช่นศิลปินในกลุ่มกระแสหลัก แม้ในช่วงหลังจนถึงปัจจุบัน อุดมการณ์ของเขาได้ยกระดับไปสู่ความจริงแท้ของสภาวะธรรมคือ ธรรมชาติที่มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปเป็นของธรรมดา และธรรมะของพระพุทธเจ้าที่สอนให้รู้เหตุของการเกิดสภาวะธรรม และทรงสอนให้รู้หนทางแห่งความหลุดพ้น เขาจึงปฏิบัติธรรมควบคู่กันไปกับการปฏิบัติศิลปะ เพื่อให้ผลงานศิลปะของเขามีประโยชน์สูงสุดต่อมนุษยชาติ และการปฏิบัติธรรมมีประโยชน์ต่อการหลุดพ้นของตัวเอง นั่นคือ ความแตกต่างสูงสุด เท่าที่เคยมีปรากฏในประเทศไทย นอกจากสิ่งที่ค้นพบในความเป็นตัวตนดังกล่าวแล้ว สิ่งหนึ่งที่ค้นพบคือ เรื่อง “แนวคิด ทฤษฎี/ปรัชญา” ที่แฝงอยู่ในความเป็นศิลปินของโชคชัย ตักโพธิ์ ซึ่งมีความแตกต่างจากชาวตะวันตก คือ การนำเอาหลักคิดปรัชญาและคำสอนจากพระพุทธศาสนา มาเป็นหลักแนวความคิด เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้มีความเป็นตะวันออก หรือสอดคล้องกับความเป็นไทย เพื่อรักษาตัวตนและความเชื่อดั้งเดิมเอาไว้ ดังจะเห็นได้จากโชคชัย ตักโพธิ์ เป็นผู้ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาทั้งชีวิต ฉะนั้น ปรัชญา “พุทธเถรวาท” จึงได้มาปรากฏในผลงานส่วนใหญ่ของเขา เขายามสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เข้าไปใกล้เคียงกับคำสอนของพระพุทธองค์ให้มากที่สุด เพื่อแสดงให้เห็นว่า หลังจากที่เขาได้ปฏิบัติธรรม จนสมาธิและปัญญาเกิดขึ้นแล้ว พุทธิปัญญาที่จะบังเกิดขึ้นในผลงานศิลปะของเขาด้วย

อย่างไรก็ตาม ผลงานศิลปะของโชคชัย ตักโพธิ์ ทั้งหมด ทำให้เห็นภาพรวมของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ไม่มีสิ่งใดยั่งยืนตายตัว ทุกสิ่งล้วนเป็นอนิจจังตามกฎไตรลักษณ์ ผลงานศิลปะของเขาก็เช่นกัน จึงเห็นได้ว่า รูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ได้เลื่อนไหลไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ และเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยอันควร ดังนั้น การปรับตัวให้เลื่อนไหลไปตามกระแสของสังคม และกระแสโลกาภิวัตน์ จึงเป็นความชาญฉลาดที่ทำให้เขาขึ้นอยู่กับอย่างสง่างาม บนพื้นที่ของโลกศิลปะหลังสมัยใหม่นั้นเอง⁷

⁷ ดร.ณัฐนนต์ ลิปภากุล, 2557, ทัศนศิลป์เพื่อชีวิต : กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของโชคชัย ตักโพธิ์, เข้าถึงได้จาก <http://art-culture-academy2.blogspot.com/2014/12/10.html>

ภาพที่ 7 โชคชัย ตักโพธิ์. ผาพยนต์. สีน้ำบนกระดาษ. 55x76 ซม. ปี 2549
ที่มา <http://art-culture-academy2.blogspot.com/2014/12/10.html>

ภาพที่ 8 โชคชัย ตักโพธิ์. เติ่นจกรม. เครยอง. 54x75 ซม. ปี 2543
ที่มา <http://art-culture-academy2.blogspot.com/2014/12/10.html>

3.3 ข้อมูลประวัติและผลงานศิลปิน พีท มงเดรียน (Piet Mondrian)

พีท มงเดรียน (Piet Mondrian) หรือในชื่อเต็มว่า ปีเตอร์ คอร์เนลิส มงเดรียนน์ จูเนียร์ (Pieter Cornelis Mondriaan, Jr.) เกิดวันที่ 7 มีนาคม 1872 ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในช่วงแรกๆ เขาวาดภาพทิวทัศน์และธรรมชาติที่ได้แรงบันดาลใจมาจากศิลปินดัตช์ในศตวรรษที่ 19 และศิลปินในยุคอิมเพรสชันนิสม์ มงเดรียนเชื่อว่าศิลปะจำต้องมีความเป็นอิสระจากการนำเสนอเรื่องราวใดๆ ก็ตาม และความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติก็สามารถลดทอนรูปแบบสู่การแสดงออกทางรูปทรงที่เรียบง่าย ชัดเจน แน่นอน และมีระเบียบแบบแผนเช่นเดียวกับคณิตศาสตร์ เมื่อนั้น ศิลปะก็จะกลายเป็นสิ่งที่มีความหมายภายในและแสดงออกถึงจิตวิญญาณอันเป็นสากล จนในที่สุดมันก็จะสามารถสะท้อนให้เห็นกฎแห่งจักรวาลได้ อนึ่ง ลัทธิศิลปะ De Stijl ส่งอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อพัฒนาการของศิลปะนามธรรม รวมถึงงานสถาปัตยกรรมและงานดีไซน์ในยุคหลัง อาทิเช่น บาวเฮาส์ (Bauhaus) สถาบันทางการออกแบบอันเลื่องชื่อของเยอรมัน ในปี 1925 มงเดรียนออกจากกลุ่ม De Stijl เนื่องจากทัศนคติทางศิลปะไม่ตรงกับฟาน ดุสเบิร์ก จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เขาย้ายกลับไปอยู่ที่ปารีส จบจบสงครามโลกครั้งที่ 2 ปะทุขึ้น เขาก็ลี้ภัยจากปารีสไปอยู่ที่ลอนดอน ประเทศอังกฤษ จนเมื่อสงครามโลกจบลงในปี 1940 เขาก็ย้ายไปอยู่ที่นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ในช่วงนั้นเขาได้แรงบันดาลใจจากแสงสีและความครึ้นเครงของเมืองนิวยอร์ก และดนตรีแจ๊ส จนทำให้เขาเพิ่มเส้นประของสีเพื่อสร้างจังหวะจะโคนลงไปในงานของเขา ซึ่งเป็นการแสดงถึงจังหวะชีวิตอันคึกคักวุ่นวายของผู้คนทั้งหลาย ประกายสีระยิบระยับวิบวาวของแสงไฟนีออน และแรงขับเคลื่อนอันเร้าใจของดนตรีแจ๊สที่อวลอายอยู่ในทุกอณูของมหานครแห่งนั้น ดังจะเห็นได้ในผลงาน Broadway Boogie-Woogie (1942–43) และ Victory Boogie Woogie (1942–44) ของเขา⁸

⁸ Piet Mondrian ปรามาจารย์แห่งศิลปะนามธรรม, 2557, เข้าถึงได้จาก

<https://www.wurkon.com/blog/145-hbd-piet-mondrian>

ภาพที่ 9 Piet Mondrian, Gray Tree, 1911

ที่มา <https://www.wurkon.com/blog/145-hbd-piet-mondrian>

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์
 <p>“Untitled” Ink on canvas (1984)</p>	องค์ประกอบของภาพที่ให้ความรู้สึกคล้ายกับภาพทิวทัศน์ทุ่งหญ้าหรือหาดทรายเป็นการลดทอนเหลือแค่บรรยากาศที่เรียบง่ายนามธรรม	เทคนิคของศิลปินโดดเด่นในเรื่องของการใช้เส้นที่มีขนาดเล็กสร้างพื้นที่บรรยากาศและน้ำหนักจากการฝน สานเส้นต่อกัน	เน้นไปที่อารมณ์ความรู้สึกของภาพโดยใช้ทัศนธาตุที่เรียบง่ายแต่เปี่ยมไปด้วยการทำงานที่ละเอียดอ่อนเชื่อมโยงกับสภาวะของศิลปิน	รูปแบบการลดทอนรูปทรงและการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกผ่านการเลือกใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์
 <p>โจคซีย์ ตักโพธิ์. เติมนจกรม. เครยอง. 54x75 ซม. ปี 2543</p>	องค์ประกอบของภาพเน้นที่เนื้อหาและเรื่องราวที่สื่อบรรยากาศจากวัดป่าและความรู้สึกจากการได้สังเกตสถานที่จริงแล้วนำมาสร้างสรรค์สื่อสารความสงบเรียบง่าย	เทคนิคของศิลปินโดดเด่นในเรื่องของการสร้างบรรยากาศของภาพให้กลมกลืนและมีมิติที่เหมือนจริงแต่ก็มีการลดทอนรูปทรงและเพิ่มเติม	เน้นไปที่สภาวะคือ ธรรมชาติที่มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปเป็นของธรรมดา และธรรมะของพระพุทธเจ้า	นำเอาหลักคิดปรัชญาและคำสอนจากพระพุทธศาสนา มาเป็นหลักแนวความคิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์
 <p>Piet Mondrian, Gray Tree, 1911</p>	ภาพที่เน้นซึ่งการ แสดงออกของ การสังเกตต้นไม้ ธรรมดาที่ผ่าน การลดตัดทอน ด้วยฝีแปรงและ พู่กันที่ฉวัดเฉวียน	ศิลปินใช้เทคนิค สีน้ำมันในการ ปาดป้าย การ ตัดสีใจที่รวดเร็ว ลดทอน รายละเอียดของ รูปทรง สร้าง บรรยากาศของ ภาพด้วยการซ้อน ชั้นสี	เน้นไปที่ ตัวรูปทรงของ ภาพผ่านการใช้ที่ แปลงที่รวดเร็ว เพื่อสื่อสารเนื้อหา อันเป็นนามธรรม จากการสังเกต ธรรมชาติของ ต้นไม้	นำเอาหลักวิธีการ ลดทอนรูปต้นไม้ จากการสังเกต ของจริงให้เหลือ แค่ทิศทางของเส้น
สรุป	ได้รับอิทธิพลจาก การสื่อสาร อารมณ์ความรู้สึก ผ่านบรรยากาศ ของภาพ เน้นไปที่ สภาวะอารมณ์ ขณะทำงาน	ได้รับอิทธิพลจาก การใช้สีที่มีเพียง โทนสีเดียว และ ท่าที่การทำงานที่ สื่อสารผ่านที่ แปลงเพื่อสื่อสาร สภาวะอารมณ์ ของศิลปิน	ได้รับอิทธิพลทาง เนื้อหาเกี่ยวกับ การสังเกต ธรรมชาติ ภายนอกและการ รับรู้ธรรมชาติ ภายในตนเอง	รูปแบบของเนื้อหา ที่พูดถึงการทำงาน แบบรับรู้ รู้สึกรู้ตัว ผ่านการใช้เทคนิค ที่สื่อสารความรู้สึก เหล่านั้นออกมา

จากการศึกษาศิลปินทั้ง 3 คน ได้แก่ สมบูรณ์ หอมเทียนทอง, โชคชัย ตักโพธิ์, พีท มองเดรียน, มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติรอบตัวของชีวิต มนุษย์และสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ในวิถีความงามตามธรรมชาติ สัจธรรมในชีวิต รูปแบบการวางองค์ประกอบ และสัญลักษณ์ที่ศิลปินทั้ง 3 คน มีการสื่อสารและแสดงออกได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา โดยการเลือกใช้สัญลักษณ์ในงาน จิตรกรรมเพื่อสร้างความหมายสื่อถึงสิ่งที่ศิลปินต้องการจะสื่อสารกับผู้ชมได้อย่างแนบเนียน มีความกลมกลืนในผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาและวิเคราะห์เทียบเคียงผลงานของตนเอง และนำเทคนิควิธีการ รูปแบบการนำเสนอ การสื่อความหมายมาพัฒนาและนำไปปรับใช้ในผลงานของตนเอง ในการ สร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อ “บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต” ต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานการสร้างสรรค

การสร้างสรรคผลงานศิลปะทั้งด้านแนวความคิดและเนื้อหาผลงานของผู้สร้างสรรคส่วนสำคัญนั้นมาจากประสบการณ์ร่วมของผู้สร้างสรรคกับพื้นที่บ้านเกิดที่จังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านการสังเกตเห็นสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ รวมถึงการศึกษาและ ค้นคว้าทดลองหาความรู้ จนกระทั่งได้ผลงานสร้างสรรคที่มีการพัฒนาด้านรูปแบบและการแสดงออก สามารถถ่ายทอดได้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ในการสร้างสรรคผลงานครั้งนี้ผู้สร้างสรรค ได้วางแผนค้นคว้าเรียบเรียงขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งมีขั้นตอน และกระบวนการ ดังนี้

3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคผลงาน

พื้นที่สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยธรรมชาติย่อมส่งผลถึงความรู้สึก ต่อผู้ที่อาศัยอยู่ ณ สถานที่แห่งนั้น มนุษย์กับธรรมชาติย่อมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน ลักษณะภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรู้ การได้สังเกตเห็นความสวยงามขององค์ประกอบต่างๆ ในธรรมชาติเช่น ต้นไม้ กิ่งไม้ พื้นดิน ท้องฟ้า บึงน้ำ สัมผัสถึงความร่มรื่น สบายตา ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน ทำให้จิตใจเกิดความนิ่ง สงบ และมีสติ การสังเกตเห็นทิวทัศน์ธรรมชาติในมุมมองต่างๆ ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะและเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ธรรมชาติของตนเองได้เป็นอย่างดี

3.2 รูปแบบของการสร้างสรรค

ผลงานชุดนี้เป็นรูปแบบ งานจิตรกรรมที่มีลักษณะเป็นภาพทิวทัศน์ธรรมชาติแบบกึ่งเหมือนจริงที่ใช้เทคนิคสีฝุ่นจากการทำเขม่าแล้วนำมาระบายลงบนกระดาษเยื่อไผ่ โดยผลงานจะใช้แค่สีดำของเขม่าและเว้นพื้นที่ว่างสีครีมของกระดาษเยื่อไผ่เอาไว้ เพื่อขับเน้นภาพบรรยากาศของแสงและเงาเอาไว้เท่า โดยตัดลดทอนสีอื่นๆ ออกไป ด้วยเทคนิควิธีการเขียนที่เน้นบรรยากาศของภาพที่เชื่อมโยงกับผู้สร้างสรรคผ่านพื้นที่ผืนป่าที่ให้ความรู้สึกที่ให้ความสงบ เป็นการใช้เทคนิคที่มาจากธรรมชาติเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของภาพทิวทัศน์ให้เป็นธรรมชาติให้ได้มากที่สุด โดยจัดวางองค์ประกอบของภาพที่เน้นไปที่มีเส้นระดับสายตาที่เห็นพื้นดิน สื่อถึงการเดินทางเสมือนกำลังยืนอยู่

หรือก้าวเดินเข้าไปในป่าและภาพมุมมองที่มองจากที่ต่ำที่สูง เห็นต้นไม้ใหญ่เรียงยาวขึ้นเสมือนถูกห้อมล้อมไปผืนป่า สื่อถึงการดำรงอยู่ของทุกชีวิต

3.2.1 องค์ประกอบของภาพ

การจัดองค์ประกอบภาพของผลงานชุดนี้ เป็นการจัดวางตำแหน่งของพื้นดิน แนวต้นไม้ และท้องฟ้าไปตามจังหวะของเส้นระดับสายตา คือ

3.2.1.1 ภาพที่มีมุมมองจากการที่ตัวผู้สร้างสรรค์อยู่ข้างนอกและมองเข้าไปในป่า ภาพที่มีเห็นเส้นระดับตาชัด เห็นพื้นดิน เป็นองค์ประกอบแบบภาพกว้างเป็นระยะไกล ส่วนใหญ่ผู้สร้างสรรค์มักจัดวางให้ภาพแนวนอนเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อสื่อสารให้เห็นถึงความกว้างใหญ่ของผืนป่า

3.2.1.2 ภาพที่มีมุมมองจากข้างในออกสู่ข้างนอก คือตัวผู้สร้างสรรค์ยืนอยู่ในป่า และสังเกตเห็นตามจังหวะของแสงออกไปข้างนอกป่า ภาพส่วนใหญ่จะเป็นมุมมองจากที่ต่ำที่สูง เป็นการเงยมองดูต้นไม้ตามแสงที่ตกกระทบ เพื่อสื่อสารการเติบโตของต้นไม้ที่นิ่งสงบ

3.2.2 รูปทรงของต้นไม้ (Form)

รูปทรงในผลงานของผู้สร้างสรรค์จะเป็นรูปทรงของต้นไม้ ที่เรียงเป็นแนวยาว สูงขะลุขลุขึ้นไปด้านบนของภาพ โดยผู้สร้างสรรค์ลดทอนรายละเอียดลำต้นลงและเน้นไปที่จังหวะ สีลา อากาศของต้นไม้ให้ชัดเจนขึ้น นำไปสู่รูปทรงที่เป็นกึ่งนามธรรม เป็นเพียงแค่เส้นแสงสีขาวที่สื่อสารความรู้ที่เรียบง่ายและบริสุทธิ์ของต้นไม้

3.2.3 พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่างเป็นส่วนสำคัญในงานและทำหน้าที่ในการสื่อสารความรู้สึกของภาพ ควบคู่ไปกับรูปทรง(Form)ของต้นไม้ โดยผู้สร้างสรรค์ให้พื้นที่ว่างในภาพเป็นพื้นที่ของแสงแดดที่สว่างขาวที่สุดและเป็นพื้นที่เงาในผืนป่าในคำมีดสนิทเพื่อถ่ายทอดบรรยากาศของพื้นที่ธรรมชาติให้มีมิติสลัวคลุมเคลือไม่ชัดเจน

3.2.4 น้ำหนักอ่อนแก่ของภาพ

น้ำหนักเป็นส่วนที่สำคัญเป็นอย่างมากในผลงานชุดนี้ โดยผู้สร้างสรรค์สังเกตแสงเงาตามความเป็นจริงในธรรมชาติและทำการสังเกตร่างภาพ ลดทอนและเพิ่มเติมน้ำหนักจากความรู้สึกลงไป เสมือนว่าน้ำหนักในภาพเป็นตัวแทนของความรู้สึกที่ได้รับจากบรรยากาศในขณะนั้น โดยผู้สร้างสรรค์ได้เว้นพื้นที่ของแสงสว่างให้ขาว ในพื้นที่ที่ควรจะเน้นให้เห็นเด่นชัดหรือเป็นจุดเด่นของภาพเช่น ลำต้นของต้นไม้ที่โดนแสงกระทบและลดทอนความสว่างลง เพิ่มน้ำหนักเข้ม สร้างความมืดสลัวในพื้นที่หลังของภาพเพื่อสร้างระยะให้ดูลึกเข้าไปสู่ป่า

3.3 วิธีการดำเนินงาน

3.3.1 ขั้นตอนการลงสำรวจพื้นที่เพื่อร่างภาพผลงาน

3.3.1.1. เนื่องด้วยพื้นที่ผืนป่า มิได้เป็นแค่น้ำหรือที่ดินที่มีไว้เพื่อประโยชน์ใช้สอยในการดำรงชีวิตแต่เพียงเท่านั้น หากแต่เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยความรู้สึก ความทรงจำและประสบการณ์ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตของผู้สร้างสรรค์ในทุกด้าน การลงสำรวจพื้นที่ไปในจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงเป็นการไปเพื่อสำรวจและสังเกตหาจุดที่เชื่อมโยงตัวผู้สร้างสรรค์กับสถานที่เหล่านั้น โดยเริ่มตั้งแต่บ้านเกิดที่บ้านทุ่งปรังที่อำเภอสิชล

3.3.1.2 ศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลที่มีเนื้อหา ที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากงานศิลปกรรม หนังสือบทความ สื่อสมัยใหม่ ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์

3.3.1.3 การร่างภาพผลงานจากสถานที่จริงเพื่อซึมซับ รับรู้ บรรยากาศและความรู้สึกที่สัมผัสได้จากพื้นที่แห่งนั้นและการสังเกต จัดวางองค์ประกอบของภาพก่อนนำไปขยาย

3.4 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำงาน

เมื่อได้รับแรงบันดาลใจจากการลงศึกษางานศิลปกรรมและบทความกับแนวความคิดนำมาสร้างเป็นผลงานภาพร่าง โดยทดลองทำสีจากเขม่าและทดลองใช้กระดาษเยื่อไผ่และเยื่อปอสา

3.5 ขั้นตอนขยายภาพผลงาน

เมื่อได้ภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วจึงนำมาขยายลงบนกระดาษเยื่อไผ่ที่จัดเตรียมไว้ด้วยการร่างภาพตามสเก็ทซ์เพื่อลดตัดทอนรายละเอียดจากภาพต้นแบบจริง จากนั้นใช้สีเขม่ารองพื้นจนได้น้ำหนักเข้มที่เป็นบรรยากาศของพื้นหลัง และเว้นพื้นที่ของแสงไว้เป็นสีขาวและเก็บรายละเอียดภาพให้เกิดความสมบูรณ์

3.6 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสร้างสรรค์

3.6.1 กระดาษเยื่อไผ่

3.6.2 กาวกระถิน

3.6.3 สำลี

3.6.4 น้ำมันงา

3.6.5 เตาล่าน

3.6.6 พู่กัน

3.7 เทคนิค ขั้นตอนและกระบวนการ

ผลงานชุดบทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต เป็นการบันทึกประสบการณ์ ความรู้สึก การเข้าไปรับรู้ความรู้สึกจากสถานที่จริงจึงเป็นเรื่องสำคัญ ลงสำรวจพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นการไปเพื่อสำรวจและสังเกตหาจุดที่เชื่อมโยงตัวผู้สร้างสรรค์กับสถานที่เหล่านั้น โดยเริ่มตั้งแต่บ้านเกิดที่บ้านทุ่งปรังที่อำเภอสิชล และตามพื้นที่เชิงเขาหลวง บันทึกภาพบรรยากาศของผืนป่าในภาคใต้ ซึ่งเป็นป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขา ที่มีต้นไม้สูงใหญ่ปกคลุมทั่วผืนป่า ให้ความรู้สึกสงบ สดชื่น เบิกบาน ในขณะที่แวบแสงอาทิตย์ที่สาดส่องลงมายังพื้นที่ด้านล่างก็เป็นพลังงานให้กับทุกชีวิตที่ได้สัมผัส ภาพทิวทัศน์ธรรมชาติที่มีแสงตกกระทบจึงให้ความรู้สึกนิ่งสงบ อิ่มเอมใจ สัมผัสได้ถึงความหวัง และพลังงานชีวิต ช่วยให้จิตใจปลอดโปร่ง แจ่มใสและมีความสุข

ภาพที่ 10 ลงพื้นที่ร่างภาพสวนป่า

ภาพที่ 11 ลงพื้นที่ร่างภาพเขาหลวง

ภาพที่ 12 ภาพร่างภาพสวนป่า

ภาพที่ 13 ภาพร่างภาพสวนป่า

ภาพร่างผลงานชุดที่ 1

ภาพที่ 14 ภาพร่างขั้นที่ 1

ภาพที่ 15 ภาพร่างขั้นที่ 2

ภาพที่ 16 ภาพร่างขั้นที่ 3

ภาพที่ 17 ภาพร่างชิ้นที่ 4

ภาพที่ 18 ภาพร่างชิ้นที่ 5

ภาพที่ 19 ภาพร่างชิ้นที่ 6

3.8 กระบวนการทำงานผลงาน

การทำสีจากเขม่า เป็นทรัพยากรธรรมชาติใกล้ตัวที่สามารถหาได้ง่าย มีโทนสีที่สวยงาม หลากหลาย ให้ความรู้สึกอบอุ่น นุ่มนวล เป็นธรรมชาติ เหมาะสำหรับการนำมาทำเป็นสีวาดภาพ โดยเริ่มต้นจากการทดลองเผาทำเขม่า แล้วนำมาผ่านกระบวนการทำสีตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น กรอง บด ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะต้องใช้ทักษะการสังเกตอย่างละเอียด ทั้งการสังเกตภายนอก ได้แก่ เนื้อสี วิธีการ ทำที่ในการทำงาน และการสังเกตภายใน ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้น มีสติ และสมาธิกับการรับรู้ความเปลี่ยนแปลง จากความหยาบไปสู่ความละเอียดของเนื้อสี ควบคู่ไปกับการลงมือทำงานด้วยความอดทน เพียรพยายาม จนได้เนื้อสีที่มีคุณภาพ เหมาะสำหรับการนำมาใช้ระบายเนื้อสีที่เนียนละเอียด จึงเกิดจากการสังเกตอย่างประณีต การลงมือทำงานอย่างพิถีพิถัน ด้วยจิตใจที่ละเอียดอ่อน

ภาพที่ 20 ภาพการเผาเขม่า

ภาพที่ 21 การดักจับควินแชมป์

ภาพที่ 22 ภาพชุดผงแชมป์

ภาพที่ 23 ภาพบดเขม่าลงในโกร่ง

ภาพสร้างสรรค์ภาพร่าง ผลงานด้วยเขม่าชุดที่ 2

ภาพที่ 24 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 7

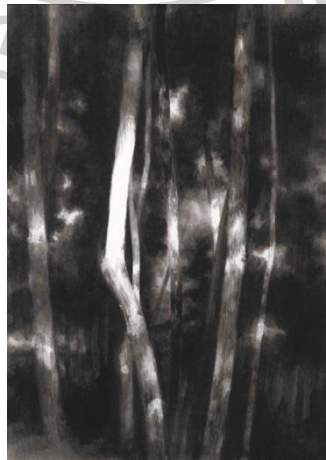
ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 8

ภาพที่ 26 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 9

ภาพที่ 27 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 10

ภาพที่ 28 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 11

ภาพที่ 29 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 12

3.9 ผลงานวิทยานิพนธ์

3.9.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

3.9.1.1 การร่างภาพและขึ้นโครงสร้างของบรรยากาศน้ำหนักพื้นหลังด้วยสี
เข้มมาด้วยการลดทอนรายละเอียดลง และเว้นพื้นที่สีขาว ไปตามจังหวะของลำต้น

ภาพที่ 30 การลงน้ำหนักชิ้นแรก

ภาพที่ 31 การลงน้ำหนักชั้นสอง

ภาพที่ 32 แสดงกระบวนการของเทคนิคลงน้ำหนัก

3.9.1.2 ทาสีเขม่าลงบนกระดาษเยื่อไผ่ ที่ โดยระบายให้ทั่วทั้งกระดาษ โดยหลงเหลือ ร่องรอยของทีแปรงที่มีลักษณะปัดป้ายแบบขึ้นลงเอาไว้ เพื่อจะนำเอาร่องรอยเหล่านี้ไปใช้ในการลงสี ชั้นต่อไป

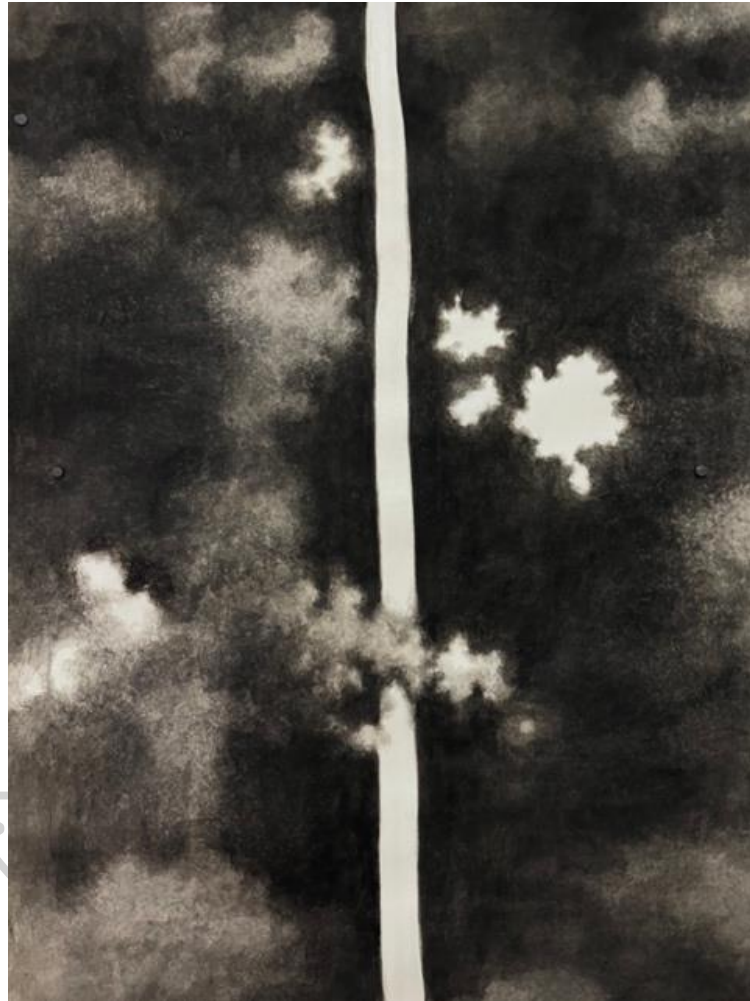
ภาพที่ 33 แสดงกระบวนการลงน้ำหนักเข้ม

3.9.1.3 ใช้สีเขม่าที่มีเฉดสีที่เข้มกว่าเดิมระบายลงพื้นที่ส่วนที่เป็นเงาเข้ม แล้ว จากนั้นจึงเว้นพื้นที่สีขาวค่อยค่อยแตะแต้ม ชีดสั้นชียาว ค่อยค่อยฝนเพิ่มน้ำหนักของแสงที่มากกระทบ กับลำต้น กิ่ง ก้าน ใบของบริเวณที่อยู่ด้านหน้าของภาพ

ภาพที่ 34 แสดงกระบวนการลงน้ำหนักเข้ม

3.9.1.4 ใช้พู่กันขนาดเล็กค่อยๆ ชีด ตตะแต้มลงไปในพื้นที่ที่เป็นแสง การซ้อนทับของกิ่ง ก้านและใบ พื้นที่ของอากาศ แสงที่รอดผ่านใบไม้และลำต้น เพื่อเก็บรายละเอียด จนผลงานเสร็จสมบูรณ์ โดยลดทอนรายละเอียดของโครงสร้างอาคารลงเหลือไว้เพียงแค่ส่วนที่สำคัญ

ภาพที่ 35 เก็บรายละเอียดภาพ

ภาพที่ 36 เก็บรายละเอียดภาพ

ภาพที่ 37 แสดงบรรยากาศโดยรวมในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 4

การสร้างสรรคและพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

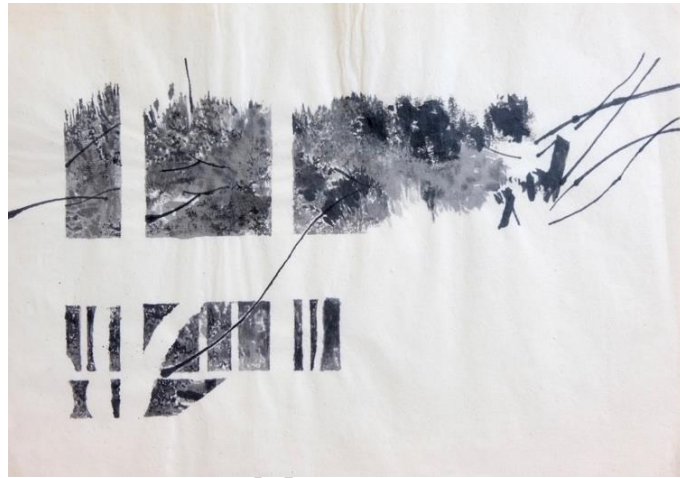
การสร้างสรรคผลงานศิลปะทั้งด้านแนวความคิดและเนื้อหาผลงานของผู้สร้างสรรค ส่วนสำคัญนั้นมาจากประสบการณ์ร่วมผู้สร้างสรรคกับพื้นที่สภาพแวดล้อมของธรรมชาติรอบตัวตามที่สังเกตเห็น รวมถึงการศึกษาและ ค้นคว้าทดลองหาความรู้ จนกระทั่งได้ผลงานสร้างสรรคที่มีการพัฒนาด้านรูปแบบและการแสดงออก ที่มีการเคลื่อนที่และพัฒนาทั้งด้านเทคนิคและแนวความคิดที่ต่อยอดและความโยงกันเรื่อยมา โดยผู้สร้างสรรคแบ่งการทำงานเป็น 3 ระยะดังนี้

4.1 การสร้างสรรคและพัฒนาผลงานในระยะแรก

เป็นการเริ่มต้นในการสร้างสรรคผลงานที่มีที่มาแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อม ถ่ายทอดออกมาเป็นงานจิตรกรรม โดยเป็นช่วงแรกเป็นการสังเกต ต้นไม้ กิ่งไม้ ไม้ พื้นดิน ท้องฟ้า บึงน้ำ ผลงานสื่อถึงความนิ่งสงบ และมีสติ ผ่านการวาดบันทึกสังเกตทิวทัศน์ธรรมชาติในมุมมองต่างๆ ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวันในแต่ละวัน

4.1.1 ผลงานชุด “ทัศนสติ”

“ทัศนสติ” เป็นผลงานการสร้างสรรคที่สื่อสารเรื่องราวความประทับใจในความงาม มุมมอง แง่คิดหรือข้อธรรมจากธรรมชาติ การสังเกต รับรู้และเห็นสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกตัว หรือการเห็นแล้วเกิดความเข้าใจและระลึกได้ ว่าธรรมชาติรอบตัวมีคุณค่า ไม่เฉพาะแค่ในแง่ของประโยชน์ใช้สอยในการดำเนินชีวิตเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึก ช่วยให้เกิดความนิ่งสงบ สงาย มีสมาธิ ออกจากสภาพความวุ่นวายของความเป็นอยู่ทางสังคมชั่วขณะ จากการสังเกต พิจารณาตัวเองผ่านการดูงานศิลปะ สัมผัสและเกิดการรับรู้ได้ถึงคุณค่า ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติรอบตัวที่เคยพบเจอ ประสบการณ์ สถานที่ ซึ่งเคยมีอยู่หรือรำลึกถึง นำไปสู่ความสำนึกรักในธรรมชาติ เห็นคุณค่าประโยชน์และความหมายที่มีต่อชีวิตของตนเอง ตระหนักรู้ว่าเราเป็นส่วนหนึ่งและดำรงอยู่ได้โดยการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดหรือมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เป็นปกติ ไม่เบียดเบียนธรรมชาติและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น

ภาพที่ 38 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 1

ขนาด 21 x 29.7 ซม.

เทคนิค น้ำหมึกจีนบนกระดาษเยื่อไผ่

ภาพที่ 39 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 2

ขนาด 21 x 29.7 ซม.

เทคนิค น้ำหมึกจีนบนกระดาษเยื่อไผ่

ภาพที่ 40 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ

ชื่อผลงาน จังหวะกิ่งก้าน 1-6

ขนาด 15.5 x 24 ซม.

เทคนิค น้ำหมึกจีนบนกระดาษเยื่อไผ่

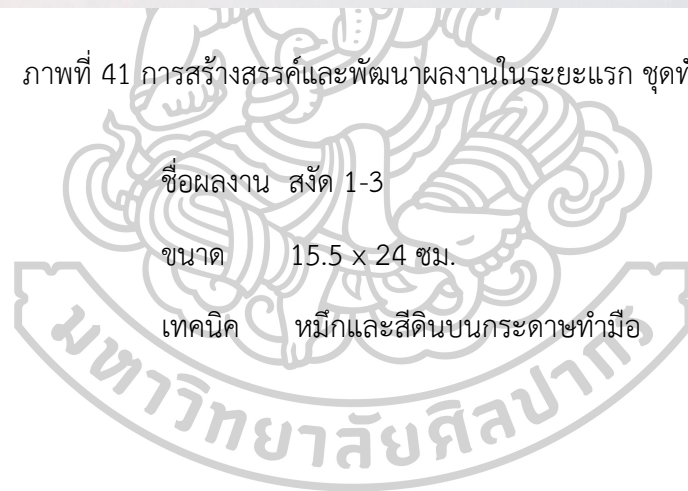

ภาพที่ 41 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุตัทสนสติ

ชื่อผลงาน สงัด 1-3

ขนาด 15.5 x 24 ซม.

เทคนิค หมึกและสีดินบนกระดาษทำมือ

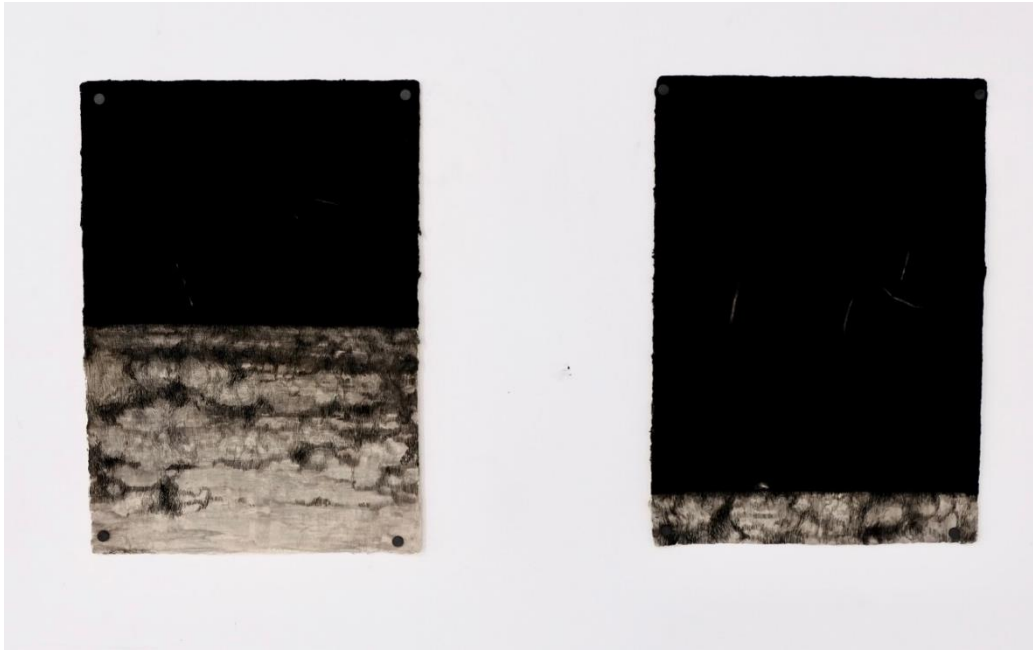
ภาพที่ 42 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ

ชื่อผลงาน สวนป่า 1-3

ขนาด 30 x 42 ซม.

เทคนิค หมึกและสีดินบนกระดาษทำมือ

ภาพที่ 43 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดทัศนสติ

ชื่อผลงาน ภูเขาหยา 1-3

ขนาด 42 x 60 ซม.

เทคนิค หมึกและสีดินบนกระดาษเยื่อไผ่

4.1.2 ผลงานชุด “รุ่งอรุณ”

“รุ่งอรุณ” เป็นการสังเกตภาพทิวทัศน์และถ่ายทอดออกมาเป็นงานจิตรกรรมแบบนามธรรม คือ การแปลงความจริงที่เห็นตรงหน้าให้กลายเป็น ภาพแทนของความเป็นนามธรรม รูปคือพื้นที่ว่างและพื้นที่ว่างคือรูปซึ่งจะใช้สีแดงเป็นหลัก สีแดงในที่นี้เข้าให้ความหมายแทนสีของเปลือกตาในขณะที่เราหลับ โดยการสังเกตวาดถ่ายทอดแสงแดงยามเช้าที่ตกกระทบกับภาพวิวทิวทัศน์ผ่านช่องว่างของอาคารหรือช่องหน้าต่าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของอาคารไปแทรกอยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติอย่างถ่อมตัวและกลมกลืน ไม่เบียดเบียนกันแสดงถึงความเกี่ยวพันกันของทุกสรรพสิ่ง

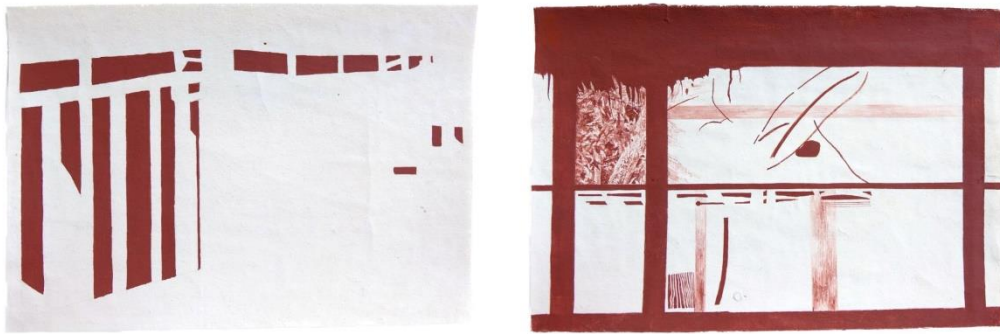

ภาพที่ 44 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 1,2

ขนาด 15 x 21 ซม.

เทคนิค สีหินบนพื้นกาวเม็ดมะขามผสมดินสอพอง

ภาพที่ 45 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 3,4

ขนาด 15 x 21 ซม.

เทคนิค สีหินบนพื้นกาวเม็ดมะขามผสมดินสอพอง

ภาพที่ 46 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 5,6,7

ขนาด 15 x 21 ซม.

เทคนิค สีหินบนพื้นกาวเม็ดมะขามผสมดินสอพอง

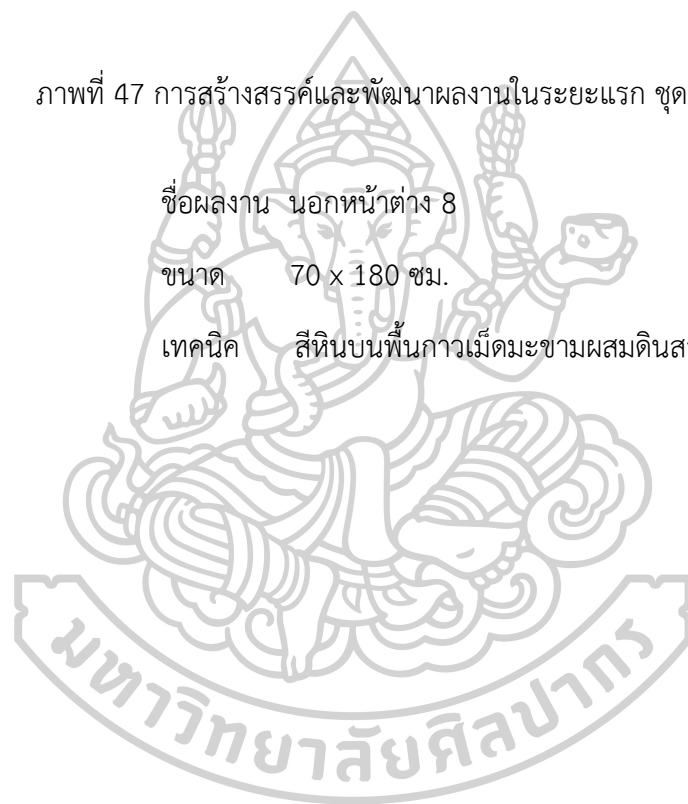

ภาพที่ 47 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในระยะแรก ชุดรุ่งอรุณ

ชื่อผลงาน นอกหน้าต่าง 8

ขนาด 70 x 180 ซม.

เทคนิค สีหินบนพื้นกาวเม็ดมะขามผสมดินสอพอง

4.2 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

การที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ทั้งผลงานชุดทัศนสติและผลงานชุดรุ่งอรุณ ทำให้มองเห็นข้อดีที่ควรพัฒนาต่อยอดและข้อติดขัดที่มีปัญหาให้ปรับปรุงแก้ไข โดยในช่วงการสร้างสรรค์ผลงานระยะแรกทั้ง 2 ชุดผลงานนั้น ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้สังเกตเห็นว่า เป็นการทำงานภาพจิตรกรรมภาพทิวทัศน์กึ่งนามธรรมที่พยายามวาดภาพธรรมชาติ แต่ยังเป็นการวาดภาพจากภายในอาคาร จึงมีรูปทรงเลขาคณิตของอาคารอยู่ในภาพ ทำให้มีความขัดแย้งกันเองของรูปทรงและทำให้ผลงานไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับจากธรรมชาติได้อย่างตรงไปตรงมา

ภาพที่ 48 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน เชียงเขาหลวง 1,2

ขนาด 21 x 29 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไผ่

ภาพที่ 49 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน ยอดไม้เชิงเขาหลวง

ขนาด 88 x 118 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไผ่

จากการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เรียนรู้ เกิดความเข้าใจและรับรู้ถึงความหมายแนวทางในการสร้างสรรค์ที่ชัดเจนขึ้น รู้และเข้าใจว่าธรรมชาติที่กำลังมองหาอยู่นั้นไม่ใช่แค่สิ่งที่มองเห็นแค่ภายนอก แต่เป็นธรรมชาติภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ด้วย ซึ่งเมื่อลองสังเกตตนเองก็พบว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตนเองกำลังโยยหา มันคือพื้นที่ธรรมชาติที่เชื่อมโยงกับตนเอง เป็นจุดเริ่มให้ผู้สร้างสรรค์ได้กลับมาสร้างสรรค์ผลงานผ่านธรรมชาติในพื้นที่บ้านเกิด โดยการนำตนเองออกมาเผชิญกับผืนป่าของจริง มิใช่แค่นั่งมองจากช่องหน้าต่างอีกต่อไปและใช้แค่เพียงสีดำจากเขม่าเพื่อขับเน้นบรรยากาศของแสงและเงาให้เห็นเด่นชัด

ภาพที่ 50 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน เข็มเขาทอง 3,4

ขนาด 88 x 118 ซม.

เทคนิค เข็มเขาทองเย็บไม้

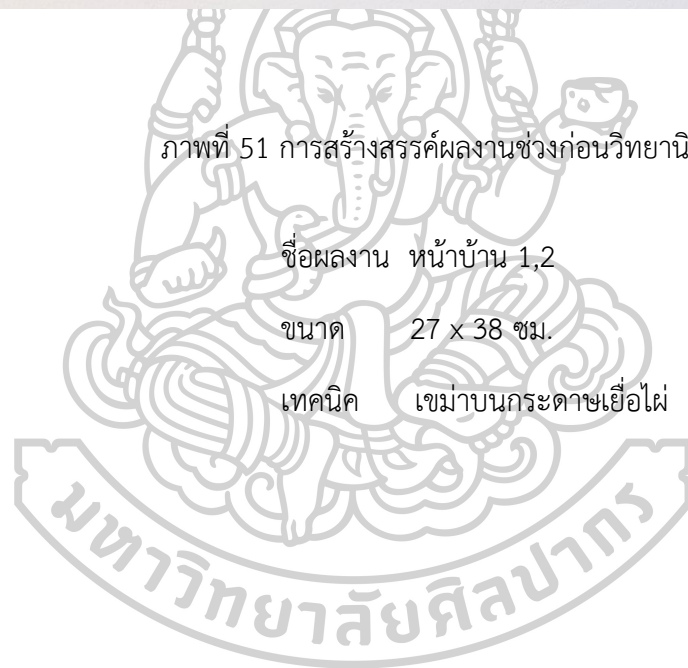

ภาพที่ 51 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน หน้าบ้าน 1,2

ขนาด 27 x 38 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไม้

ภาพที่ 52 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน ป่าหน้าบ้าน

ขนาด 100 x 200 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไฟ

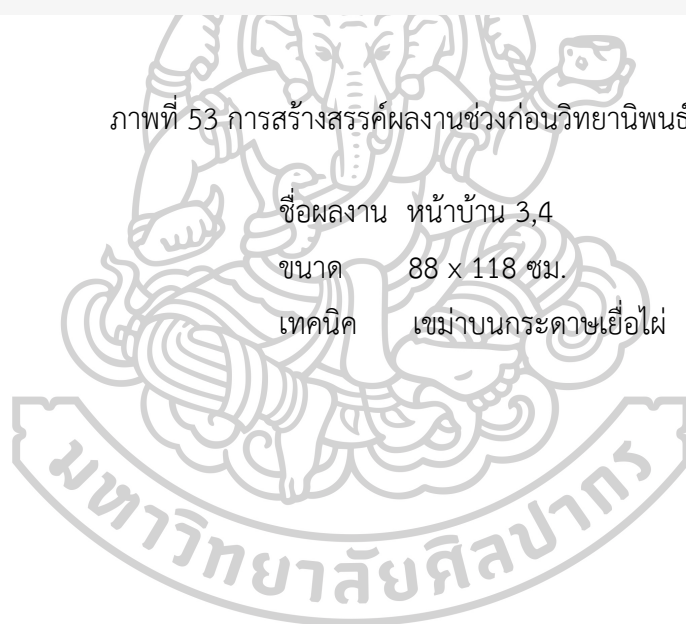

ภาพที่ 53 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ชื่อผลงาน หน้าบ้าน 3,4

ขนาด 88 x 118 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไม้

4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

จากการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้สร้างสรรค์สังเกตการทำงานและผลงานของตนเอง เกิดแนวทางในวาดภาพทิวทัศน์ มีมุมมองที่เฉพาะและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ธรรมชาติป่าเขาจากพื้นที่บ้านเกิด คือ สิ่งบริสุทธิ์ที่เติบโตและดำเนินไปอย่างเป็นอิสระ หลายครั้งการเฝ้ามองธรรมชาติจึงคล้ายการเฝ้ามองจิตใจของตนเอง เมื่อได้พิจารณา รับรู้ สิ่งที่อยู่ตรงหน้าอย่างแท้จริง จึงเกิดความคิดและความรู้สึกขึ้นภายใน ตกผลึกเป็นงานศิลปะสะท้อนตัวตนและจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ผลงานชุดนี้จึงเสมือนเป็นการได้เดินทางสำรวจเข้าไปในเชิงเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ผืนป่าบริเวณรอบบ้านและบริเวณเชิงเขาหลวง ซึ่งเป็นสถานที่เกิดและเติบโตของผู้สร้างสรรค์

ป่าแต่ละที่ล้วนเชื่อมโยงกับประสบการณ์และความทรงจำที่เคยได้ผ่านไป ล้วนมีความหมายต่อผู้สร้างสรรค์ทั้งสิ้น การได้กลับไปสังเกตและวาดภาพในครั้งนี้ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เห็นต้นไม้และธรรมชาติต่างไปจากที่เคย ป่าภาคใต้มีฝนตกตลอดทั้งปี ฝนตกจนมีคนเคยกล่าวเปรียบเปรยไว้ว่า ฝนตกจนภูเขาละลาย ผืนป่าปกคลุมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ เรียงยาวสูงชะลูดทั่วผืนป่า รับรู้ถึงบรรยากาศที่ชุ่มชื้น สัมผัสได้ถึงความสงบสันต์ เกิดความสงบเย็น เยียบ มีแต่เสียงของธรรมชาติกับเสียงของตัวเราห่างไกลจากความวุ่นวายทางสังคม กลับสู่บ้านป่าเรือนใจที่ผู้สร้างสรรค์เคยเติบโตมา สถานที่ที่ช่วยหล่อเลี้ยงให้ใจเป็นสุข ในขณะที่ยืนอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่ลึกซึ้งและยิ่งใหญ่ ผู้สร้างสรรค์สังเกตเห็นแสงแดดที่ส่องลอดลงมากระทบกับพื้นที่ด้านล่าง แสงกระทบกับลำของต้นไม้ทั้งต้นเดี่ยวและเป็นกลุ่ม เห็นเป็นเส้นแสงสีวาวสลับเรียงรายกันเป็นจังหวะในธรรมชาติ เห็นถึงการดำรงอยู่ของชีวิตน้อยใหญ่ในธรรมชาติที่ยังต้องอาศัยพลังงานในการเติบโต มนุษย์ก็คงไม่ต่างกัน ทุกชีวิตในโลกใบนี้ล้วนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต้นไม้ต้องการแสงอาทิตย์ น้ำและดินในการเติบโต หากขาดสิ่งใดไปต้นไม้ก็คงจะอยู่ไม่ได้ เช่นเดียวกันกับมนุษย์ ธรรมชาติไม่เพียงให้ปัจจัยสี่แก่เรา หากแต่มนุษย์เรานั้นยังต้องอาศัยพึ่งพิงความรู้สึกบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่อภายในของเราด้วย ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ อาจหาได้จากการแค่สังเกตธรรมชาติรอบกายเรา สภาพธรรมชาติแวดล้อมที่ดี นิ่ง สงบ เกื้อกูลต่อจิตใจของผู้สร้างสรรค์ด้วย เมื่อใดที่ใจรุ่มร้อน ธรรมชาติสามารถให้ความสงบเย็นแก่ผู้สร้างสรรค์ เมื่อใดที่ใจแห้งผาก ธรรมชาติจะให้ความชุ่มชื้นแก่ผู้สร้างสรรค์ มิใช่แต่ความสงบสงัดเท่านั้นที่ใจเราสามารถสัมผัสได้จากธรรมชาติ แม้แต่ “ธรรม” เราก็สามารถซึมซับได้จากธรรมชาติเช่นกัน เปรียบเสมือนตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อสังเกตเห็นแสงก็รู้สึก มีชีวิต มีความหวัง รู้สึกได้ถึงพลังงานในธรรมชาติ ช่วยให้ความรู้สึกเบิกบานใจ

4.3.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่1 ผู้สร้างสรรค์เริ่มการทำงานชิ้นนี้ มองเข้าไปในผืนป่าใหญ่โดยการใช้อุปกรณ์ประกอบภาพที่เป็นการมองจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูง โดยใช้กระดาษเยื่อไม้ที่มีขนาดเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดยาว 100 x 200 ซม. ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจให้ภาพนี้มีต้นไม้เพียงหนึ่งต้น เพื่อมุ่งเน้นให้เห็นถึงลำต้นที่สูงชะลูด ตรงขึ้นไปหาแสงด้านบน สร้างบรรยากาศของการดำรงอยู่ของธรรมชาติที่เด็ดเดี่ยว มั่นคงและซื่อตรง ผู้สร้างสรรค์เน้นให้เห็นลำต้นที่ดิ่งชัดเจน ผ่านแสงที่ตกกระทบที่สว่างสุดในภาพและปล่อยให้บรรยากาศพื้นหลังเป็นน้ำหนักเข้มสีดำเกือบทั้งภาพ แต่ยังคงเว้นพื้นที่ว่างตามจังหวะของช่องแสงที่ส่องรอดใบไม้ เพื่อไม่ให้ภาพเกิดความทึบเกินไปช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น

ภาพที่ 54 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน สุนันทา 1

ขนาด 100 x 200 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไม้

4.3.2 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 เป็นชิ้นที่ต่อเนื่องจากการทำงานชิ้นแรก โดยยังใช้หลักการจัดวางองค์ประกอบภาพแบบเดิมคือการใช้องค์ประกอบที่มองจากที่ต่ำสู่พื้นที่สูงด้านบน แต่ชิ้นนี้เป็นการขยายให้เห็นพื้นที่ด้านข้างมากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้เห็นแสงที่ตกกระทบบนลำต้นของต้นไม้มิใช่เพียงแค่ต้นเดียวอีกต่อไป แต่เป็นแสงที่ตกกระทบลงกลุ่มต้นไม้ เป็นเส้นแสงสีขาวดิ่งเป็นแนวสูงยาวสลับกันตามจังหวะที่สังเกตเห็นในธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจลดทอนรายละเอียดพื้นผิวต้นไม้ลงเพื่อเน้นให้เห็นลีลาอาการของต้นไม้ที่โค้งอ่อนช้อย ที่เรียบง่าย และให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวาเป็นธรรมชาติ เห็นจังหวะของการดำรงอยู่ของชีวิตให้มากขึ้น

ภาพที่ 55 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน สุนันทา 2

ขนาด 100 x 175 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไผ่

4.3.3 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ผู้สร้างสรรค์จัดองค์ประกอบภาพที่ทำให้เห็นเส้นระดับสายตาหรือพื้นดิน เป็นมุมมองของผู้สร้างสรรค์ที่มองจากข้างในผืนป่าออกไปยังพื้นที่ที่เป็นแสงสว่างด้านนอก ผลงานชิ้นนี้ข้บเน้นให้เห็นถึงระยะและมิติของภาพมากขึ้น มีระยะหน้าที่แสดงให้เห็นถึงต้นไม้ที่โดนแสงกระทบและมีลำต้นที่มีขนาดใหญ่เด่นชัดอยู่ข้างหน้า นำสายตาไปสู่ระยะที่สองซึ่งเป็นลำต้นที่มีขนาดเล็กลงแต่มีแสงที่ตกกระทบขาวสว่างกว่าระยะหน้า เพื่อนำไปสู่ระยะสุดท้ายคือระยะข้างหลังที่เชื่อมกับพื้นที่หรือเส้นระดับสายตาด้านหลังนำไปสู่ช่องแสงข้างหลังภาพ ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจให้เห็นเส้นทางของแสงที่รอดส่องเข้ามายังพื้นที่ภายในป่า เพื่อพูดถึงการเดินทางของตัวเอง แสงสว่างภายนอกผืนป่าก็คือบ้านของผู้สร้างสรรค์ ป่าผืนนี้คือป่าหน้าบ้านเป็นการมองย้อนกลับไปยังพื้นที่ที่ผู้สร้างสรรค์เดินเข้ามา

ภาพที่ 56 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3

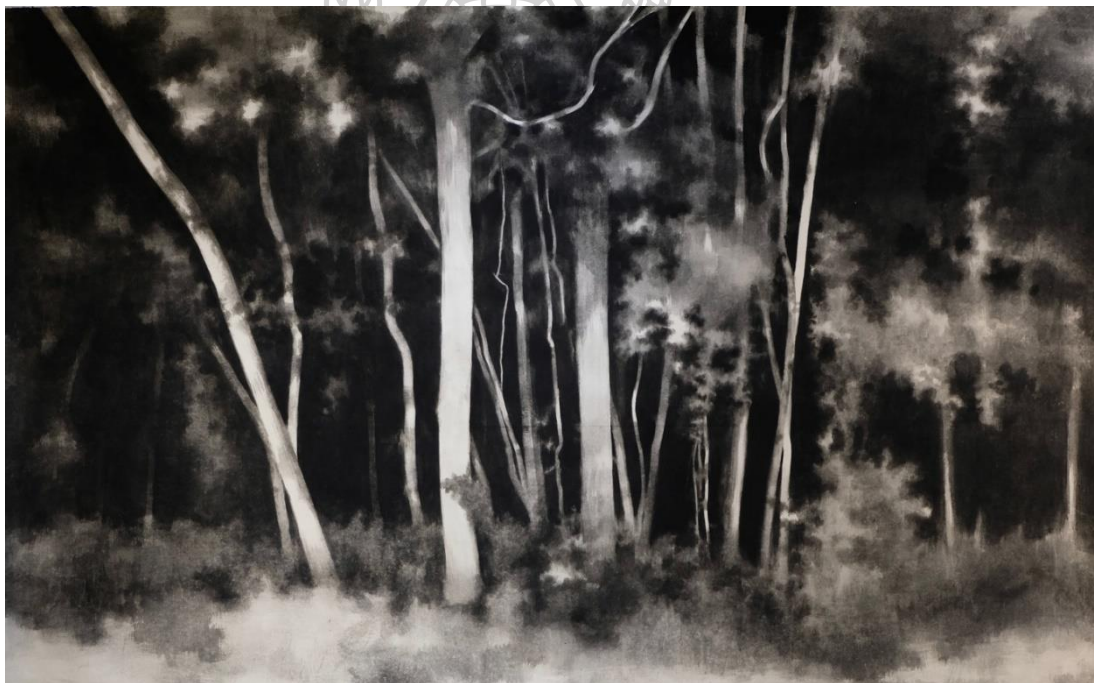
ชื่อผลงาน สีชล1

ขนาด 140 x 200 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไผ่

4.3.4 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 เป็นภาพที่ต่อเนื่องจากชิ้นที่ผ่านมา ช่องแสงที่เป็นระยะหลังสุดของชิ้นที่แล้วก็คือภาพนี้เสมือนเป็นการย้อนกลับมาที่จุดเริ่มต้นของการทำงานชุดนี้ ผลงานชิ้นนี้คือมุมมองของผู้สร้างสรรค์ที่มองจากหน้าบ้านตนเองเข้าไปยังในพื้นที่ป่าด้านใน โดยผู้สร้างสรรค์จัดวางองค์ประกอบภาพเป็นแนวนอนเพื่อให้เห็นถึงสภาพของผืนป่าและต้นไม้ที่เรียงยาว สลับกันอย่างเป็นธรรมชาติและซ้อนน้ำหนักและระยะที่ลึกลงไปด้านหลัง โดยผลงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์เน้นให้เห็นทั้งพื้นดิน ต้นไม้และใบไม้ด้านบน เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่ในภาพกว้างที่มากขึ้น

ภาพที่ 57 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4

ชื่อผลงาน สีชล2

ขนาด 154 x 245 ซม.

เทคนิค เขม่าบนกระดาษเยื่อไผ่

สรุปผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ เป็นการนำเสนอมุมมองของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อธรรมชาติแวดล้อมที่บ้านเกิด ซึ่งมาจากทั้งการลงพื้นที่จริงเพื่อรับรู้ความรู้สึกจากสถานที่เหล่านั้น มุมมองจากการศึกษาบทความศิลปภาวนา การรับรู้ผ่านการสังเกตตนเองและทำความเข้าใจเรื่องชีวิตกับธรรมชาติ นำมาสู่การใช้เทคนิคที่มาจากธรรมชาติ ทั้งการทำเขม่าขึ้นมาใช้สร้างสรรค์ลงบนกระดาษเยื่อไม้ จนเกิดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ที่แสดงออกผ่านการใช้สัญลักษณ์ของธรรมชาติ ต้นไม้ แสงแดด และพื้นดิน แทนค่าด้วยสีขาวดำ เพื่อขบขันให้เห็นความรู้สึกจริงแท้ ไร้ซึ่งสิ่งอื่นที่รบกวน เป็นภาพสะท้อนความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ผ่านการเรียงร้อยต่อกันของแต่ละภาพ เสมือนเป็นบันทึกการเดินทางกลับมายังพื้นที่บ้านเกิด กลับมาเรียนรู้ตัวเองผ่านธรรมชาติที่ได้พบเจอ เป็นบันทึกการสนทนารับรู้ระหว่างธรรมชาติภายนอกและธรรมชาติภายในที่เกิดขึ้น เพื่อสื่อสารการดำรงอยู่ของชีวิต ที่สงบนิ่งและเรียบง่าย

ภาพที่ 58 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 5

สรุป

สรุปการสร้างสรรค้วทยาพนธ์

ธรรมชาติเปรียบเสมือนครู ที่ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์ได้กลับมาเรียนรู้และทำความเข้าใจ ภาย - ใจของตนเอง ผ่านการสังเกตความรู้สึกและความคิดที่เกิดขึ้นขณะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การได้เห็นความสวยงามขององค์ประกอบต่างๆ ในธรรมชาติ ลำต้น กิ่งก้าน ใบหญ้า พื้นดิน ท้องฟ้า สัมผัสถึงความร่มรื่น ส่งผลให้จิตใจเกิดความสงบและมีสติ การสังเกตทิวทัศน์ธรรมชาติในมุมมองต่างๆ ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ธรรมชาติของตนเองได้เป็นอย่างดี ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้จึงเป็นภาพที่ถ่ายทอดมุมมองของผู้สร้างสรรค์ที่มาจากการสังเกตภาพทิวทัศน์ ธรรมชาติรอบตัว การสังเกตลักษณะของลำต้น กิ่งก้าน , เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ เรียบง่าย โดยเลือกและลดตัดทอนรายละเอียดต่าง ๆ ออกไป เปรียบเสมือนภาพสะท้อนของพื้นที่ภายในจิตใจ เป็นการทํางานศิลปะเพื่อสะท้อนย้อนมองตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งอาศัยการทํางาน สร้างสรรค์ศิลปะเป็นเครื่องมือในการรู้สึกตัวและตามรู้สภาวะที่เกิดขึ้นภายในตนเองผ่านการทํางาน โดยฝึกสังเกตต้นแบบควบคู่กับการรับรู้ธรรมชาติภายในจิตใจ เช่น อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประทับใจ ความหมาย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ที่ละเอียดลึกซึ้ง เห็นแง่มุม ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ อย่างรอบด้าน หลากหลายมิติ จึงนำไปสู่การให้ความหมายใหม่ที่มีความเชื่อมโยงกับความสนใจของตนเองในการนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะได้อย่างรู้ที่มาก เป็นเหตุเป็นผล

บทสนทนากับพื้นที่ของชีวิต ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์เห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวเองกับ ธรรมชาติ เห็นความรู้สึกนึกคิด รับรู้ความเป็นธรรมชาติของตัวเอง และนำความเข้าใจในธรรมชาตินั้น มาผ่านการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเห็นความเป็นจริง เกิดความตระหนักรู้ในการใช้ชีวิต การบันทึกภาพ ทิวทัศน์ต้นไม้ ผืนป่ารอบตัว ที่แสดงถึงความประทับใจของผู้สร้างสรรค์ต่อพื้นที่เหล่านั้นในแต่ละ ช่วงเวลาและสภาพอากาศ เช่น แสงแดดเช้าที่สาดส่องลำต้นและยอดไม้หน้าบ้านเมื่อเช้า แสงอาทิตย์ ที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตามเวลาเป็นจังหวะความสวยงามที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ ภาพที่สังเกตได้ เปลี่ยนไปตามความรู้สึกที่ได้สัมผัส และสังเกตได้เมื่อเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงของชีวิตในธรรมชาติ นำมา ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะเพื่อสะท้อนถึงความงามจากความรู้สึก สภาวะความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สร้างสรรค์กับธรรมชาติ และเพื่อเกิดความเข้าใจ รับรู้ และรับรู้ถึงคุณค่าของการมีชีวิต

อภิปราย

1. พัฒนาการด้านแนวคิด

การสร้างสรรคผลงานและพัฒนาแนวความคิดผ่านผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ (Landscape) ที่สะท้อนความรู้สึกเฉพาะตนออกมา เพื่อนำเสนอเผยแพร่ให้กับผู้ชมได้รับรู้ และสามารถเข้าถึงแนวความคิดและแรงบันดาลใจที่ต้องการจะแสดงออก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ธรรมชาติที่ให้พลังงาน ความหวัง ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตมาเป็นต้นแบบความคิดในการสร้างสรรคผลงานชุดนี้ ในระหว่างสร้างสรรคผลงานผู้สร้างสรรคมีการลงพื้นที่จริง เพื่อเข้าไปรับรู้สัมผัสกับความรู้สึกของทิวทัศน์ธรรมชาติอยู่เสมอ และจึงแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้ผลงานออกมาสอดคล้องกับเทคนิคและแนวความคิดที่สุด โดยใช้วิธีการลดตัดทอนรูปทรงความสมจริงออกไปเหลือไว้เพียงแก่นความรู้สึกที่สะท้อนความนิ่งสงบ โยมน่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของธรรมชาติ

2. การพัฒนาด้านรูปแบบ เทคนิค เนื้อหา

การสร้างสรรคผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์นั้น เริ่มจากรูปแบบการวาดภาพธรรมชาติที่ประทับใจจากการสังเกตมองออกไปจากช่องหน้าต่างมาถ่ายทอดลงในผลงาน นำสภาพแวดล้อมรอบตัวมาเป็นแรงบันดาลใจส่งผลให้ผู้สร้างสรรคผลงานภาพวาดกึ่งนามธรรม โดยการวาดภาพธรรมชาติให้อยู่ในรูปทรงเลขาคณิตตามที่เห็นจากช่องหน้าต่าง ส่งผลให้ผลงานขาดในเรื่องของระยะและมิติทางความรู้สึกที่ขัดแย้งกันเองของรูปทรง ผู้สร้างสรรคจึงนำตนเองออกมาเผชิญกับพื้นที่ธรรมชาติของจริง ผ่านผืนป่าที่บ้านเกิดโดยเข้าไปสังเกตและรับรู้สิ่งที่เห็นและความรู้สึกของตนเองให้ละเอียดขึ้น รวมถึงการเลือกใช้เทคนิคจิตรกรรมที่มาจากใช้สีและกระดาษที่มาจากธรรมชาติทั้งหมด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเรื่องแนวคิดและบรรยากาศของผลงานมากขึ้น ส่งผลให้ผลงานมีบรรยากาศ มีความลึก ซึม สว่าง ตรงตามความรู้สึกที่ได้รับ จึงได้นำมาทดลองและปรับปรุงในผลงานวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์และลง ตัวมากขึ้นกว่าจากชุดที่ผ่านมา

3. การสร้างสรรคผลงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์

การสร้างสรรคผลงานและพัฒนาแนวความคิด ผ่านกระบวนการหรือขั้นตอนตามลำดับ โดยเริ่มจากทดลองทำงานเพื่อศึกษาความงาม รับรู้ตามความเป็นจริงในธรรมชาติ รวมถึงการให้ความหมายจากการสัมผัสสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในใจเพื่อถ่ายทอดความงดงาม ความสุขสงบ และคุณค่าของธรรมชาติ ผ่านการสังเกตรับรู้และบันทึกภาพบรรยากาศของผืนป่าในภาคใต้ ประสบการณ์ตลอดจนการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลแนวความคิดและ รูปแบบเทคนิค วิธีการทางศิลปกรรมของศิลปิน นำมาสู่การปฏิบัติสร้างสรรคผลงานศิลปะ ตามกระบวนการ รูปแบบ เทคนิค วิธีการ ที่ถ่ายทอดแนวคิดการสร้างสรรคจากประสบการณ์ของตนเองโดยอาศัยอารมณ์ ความรู้สึกของ

ตนเองเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความความสงบ โดยเสนอผ่านการสร้างสรรค์ผลงานเทคนิค จิตรกรรมที่ใช้เทคนิคสีและกระดาษจากธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงจากประสบการณ์และอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่ได้รับจากธรรมชาติรอบตัว ควรหมั่นค้นหา ทบทวน หามุมมองใหม่ที่มีความหมายที่เชื่อมโยงกับชีวิตของตนเองอยู่เสมอซึ่งจะเป็นประโยชน์นำไปพัฒนาต่อยอดได้ตามความต้องการ

2. การศึกษาลักษณะรูปแบบผลงานของศิลปินในประเทศและต่างประเทศ ที่สนใจ ศึกษาเทคนิค รูปแบบและกระบวนการ เพื่อให้เห็นถึงมุมมองใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่งขึ้น

3. การศึกษาทดลองเทคนิคการสร้างสรรค์ที่ใช้สีด้าจากเขม่าและกระดาษเยื่อไม้ สามารถนำเทคนิคไปต่อยอดกับเทคนิครูปแบบอื่นได้หรือเพิ่มเติมวัสดุธรรมชาติที่ให้สีชนิดอื่นๆ เพื่อให้ในอนาคตผลงานที่จะสร้างสรรค์มีความหลากหลายและบรรลุกับเป้าหมายที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ และ ปานใจ จารุณิข ,2562, **จริยศิลป์เพื่อการเรียนรู้ภายใน**, เข้าถึงได้จาก <https://www.arsomsilp.ac.th/wp-content/uploads/2019/08/preview.pdf>

พนมกร คำวัง, 2562, **พุทธปัญญาเพื่อการพัฒนาตนในปรัชญาเซน**, เข้าถึงได้จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/247309/166812>

พระไพศาล วิสาโล, 2553, **บันทึกธรรมชาติ** รั่ววันใหม่ด้วยใจที่สดใส, เข้าถึงได้จาก <https://www.visalo.org/book/WordaPdf/bunTukDhamma.pdf>

ศรายุทธ อินทร์ประยูร, 2560, ศรายุทธ อินทร์ประยูร **แนวความคิดและกระบวนแบบในศิลปะมินิมอลอาร์ตที่ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาเซน**, เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/109099>

สมบูรณ์ หอมเทียนทอง, เข้าถึงได้จาก <https://cac.kku.ac.th/cac2021/>

สมบูรณ์-หอมเทียนทอง-จีน/

ดร.ณัฐนนต์ สีปภากุล,2557,**ทัศนศิลป์เพื่อชีวิต : กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของโชคชัย ตักโพธิ์**, เข้าถึงได้จาก <http://art-culture-academy2.blogspot.com/2014/12/10.html>

Piet Mondrian **ปรามอาจารย์แห่งศิลปะนามธรรม, 2557**, เข้าถึงได้จาก <https://www.wurkon.com/blog/145-hbd-piet-mondrian>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายกนกพล สมเชื้อ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิการศึกษา ศิลปบัณฑิต (ทัศนศิลป์) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2566 กำลังศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2562 แสดงผลงาน นิทรรศการ ไทยยังไฉ่ 3 ณ หอศิลป์บรมมราชกุมารี พระราชวังสนามจันทร์ พ.ศ. 2562 แสดงผลงาน นิทรรศการ N72 ณ หอศิลป์บรมมราชกุมารี พระราชวังสนามจันทร์ พ.ศ. 2567 แสดงผลงาน ศิลปะนิพนธ์รุ่นที่14 สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

